یادونه او درمندونه

د کتاب نوم ــ یادونه او درمندونه
لومړی چاپ
د کتاب موضوع ــ شعر.
د کتاب لیکونکی ــ سلیمان لایق
د کتاب خپرندوی ــ دافغانستان ددموکراتیک جمهوریت داطلاعاتو او کلتوروزارت.
د کتاب دچاپ شمېر ــ پنځه زره ټوکه.
د کتاب دچاپ نېټه ــ د۱۳۵۷ هجري لمریز کال دچنګاښ میاشت
د کتاب دچاپ ذمه وار ــ غلام حضرت همکار.
دچاپ ځای ــ دولتي مطبعه. کابل ــ افغانستان

دگوندي رهبرياددا شت

ملگرى سليمان لايق زموږ دهيواد يو پياوړى او معاصر شاعر دى.دده يوه برخه شعرونه دزيارايستونكو طبقو او اقشارو له گټوڅخه دفاع كوي او دهغو منافع تمثيلوي.په دې كتاب يادونه او درمندونه كې هم يوه برخه داسي اشعار شته چې هغه په ټولنه كې دطبقاتي تضادونو دخرگندولو په نسبت ويل شوي دي.

هيله ده چې داكتاب زموږ دزلمي نسل پرذهنيتونو په زړه پورې اثر وښندي او دنورو زلمو شاعرانو او ليكوالودپاره به يو ښه مثال شي.

په درناوي

نور محمد تره كى

د دلو ۲۵ــ ۱۳۵٦

لمړى

داطلاعاتو او کلتور دوزیر یادداشت

دافغانستان ددموکراتیک جمهوري حکومت داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره ده‌ېرې خوښۍ ځای دی چې خپلو کړېدلو او ربړېدلو او له مترقي فرهنګ څخه لري ساتل شوواو محروموخلکو ته،یو نوی اثر،وړاندي کوي.

دثور پرتمین انقلاب ،لکه هماغسي چې دژوندانه په نورو برخو کې دژورو او بنسټونو اوتحولاتو سریزه پیل کړې ده،زموږ دخلکو دنوي او مترقي فرهنګ اوهنر دایجاد په عظیم کار یې هم لاس پورې کړی دی . او دا کار البته دا فغانستان دخلکودلرغوني فرهنګ دمیراثونو اودرنو دودونوله ساتنې سره په متناسب ډول سرته رسوي.

زموږ هیواد چې په بېلا بېلو ادبي اعصارو کې د دري او پښتو شعر ډېر ځلاند ټاټوبی او مرکز پاته شوی و،له بده مرغه په راوروسته کلوکې دملي ضد ،ولسي ضد اوفرهنګي ضد حکومتو دتسلط په وجې،شعر او ادبیاتو په زحمت سره نیم ژواندې او مړاوې سلګۍ پکې وهلې.دشعر ډیوه تپه وه ،ادبیاتو یوه منحطه او ارتجاعي بڼه غوره کړې وه،دتیاتر او تمثیلي هنر په نغري کې یوائحي ایرې پاتې وې ،او په کلي ډول سره د هنر او فرهنګ فضا یوه مسمووNکې اوزهرجنه فضا وه.

ویاړو چې دافغانستان دثور ستر انقلاب ددغه هیواد هنر پالونکو بچیانو ته دا موقع په لاس ورکړه چې هر ډول ناروا سانسور او غیر عادلانه بندیز له مطبوعاتو څخه لري کړي او ټولو هغو وطنپالونکو او صدیقو لیکوالو او شاعرانو ته دا آزاد فرصت په لاس ورکړي چې خپل خوځنده او انقلابي آثار، که نظم وي که نثر ، دخپلو زیا ر ایستونکو خلکو په خدمت کې وړاندې کړي ،هغه آثار چې وطنپرستانه او مترقي محتوی لري.

داطلاعاتو وزارت تر وسه وسه هڅه کوي چې زموږ خلکوته ددغسي آثارو په زیاته اندازه وړاندي کولو سره هغه تنده لري کړي چې دوی بالاجبار دپردیو غولوونکو او لارورکوونکو

دوهم

ادبیاتو له لارې کښېښوله.

دادی حاضر کتاب چې دثور دانقلاب په سباوون کې تاسو ته وړاندي کېږي دهیواد دمبارز او انقلابي بچي ، پیژندل شوي شاعر او لیکوال،ملګري سلیمان لایق اثر دی چې هغه دغه دزړه کترې داستبداد په بدو شرایطو کې خوندي ساتلې او خپلو زیار ایستونکو خلکوته چې دهغوی لپاره یې ژوند کړی،مبارزه یې کړیده او خپل ژوند او هستي یې ورته وقف کړېده، وړاندي کوي.

دلایق د «یادونه او درمندونه» اساسي محتوی په دووعناصرو کې خلاصه کېږي: خلك او وطن. هغه خلك چې دتاریخ ریښتیني ایجاد ګران او جوړوونکې دي او هغه وطن چې دهمدغو زیار ایستونکوایجادګرانو کور اوټاټوبی او دمنهو سیمه بلله کېږي.

او څومره ښکلی دی هغه شعر چې دټولو شعرونو خالق او جوړوونکی پکې ستایل کېږي او لمانځل کېږي.

داطلاعاتو او کلتور وزارت ویاړي او هیله لري چې دغسي مترقي اوپر محتوی آثار په زیاته پیمانه خپاره کړي او په دې توګه د وطن دریښتینو زمنو او لونو،دانقلابي لیکوالو،شاعرانو او هنرمندانو، حق ورادا کاندي او دملي او مترقي فرهنګ یوه شتمنه پانګه منځته راولي .هغه پانګه چې راتلونکې نسلونه دمبارزې، وطنپالنې،خلکو ته دخدمت او دیوې پر مختللې ټولنې دایجاد په لار کې تربنه الهام واخلي او دلارې رانهه مشالونه یې وي .

داطلاعاتو او کلتور وزیر
بارق شفیعي

لایق او دده شعر

سلیمان لایق دشاعر په توګه دافغانستان دملي شورا داومې دورې دنهضت څخه زیږېدلی شاعر دی.دې نهضت دده دشعر لومړنیو سپرغیو ته لمن ووهله او ده ته یې لاره خلاصه کړه چې دسترو پښتو ژبو شاعرانو په کتار کې ودرېږي.

ده په دې دوران کې چې لا ډېر زلمی و، دوطن دفاع ته ور ودانګل، داستبداد، بې عدالتي او داستعمار له پاته شونو سره یې مبارزه پیل کړه اوله لیریک شعر څخه یې مبارز شعر ته مخ ور واړاوه. دسیاسي اختناق او بندیز له کبله ده نشو کولای چې خپل شعرونه دډله ایزې مفاهمې دوسیلو له لارې خپاره کړي، نو به یې هغه دانقلابي روښانفکرانو په مرکو کې لوستل او دهغوی په ذریعه به نقلېدل اوعامېدل.

دی ۱۳۳٦ هجري لمریز کال په شاو خوا کې، دکارګر دطبقې دنړۍ لید تر نفوذ او جاذبې لاندې راغی.

د۱۳۳۸ هجري لمریز کال په حدودو کې لایق داصولي کینهو روښانفکرانوپه محفلونو کې یوپېژندل شوی اوفعال شاعر او لیکوال و.

په۱۳۴۳ کال کې لایق دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند مؤسسي کانګرې ته چې
څلورم

ددې ګوند دمشر ملګري تره کي په کور کې راغونده شوې وه ،داستاځي په حیث لاړ او دده په قول دوباره تولد شو:

کله چې له ګونده دکانګرې انتخابي شومه
وزېږېدم بیا او تولد انقلابي شـــــومـــــه
نور دمحتسب په کوڅه نه ځمه او نــــه ځمه
لاړم له جوماته او سپېڅلی شرابي شومـــــه
(سپېدې دلایق ناخپور شوی اثر)

دلایق شعر زماپه نظر دوه مرحلې لري:

یوه مخکې تر ۱۳۳۸ کاله.

بله وروسته تر ۱۳۳۸ کاله.

په لومړۍ مرحله کې شاعر لا دخپل تفکر او شعر په احساسي مرحله کې دی. دهغه شعر یو تېره پرېکړونی او روښانه لوری نلري او له ځپځپاندۍ سره مخامخ دی:

چېرې یو سم دارسوا او ناقــــــــرار زړه
دآرزو په لمبو سوی ګرفتــــــــــار زړه
زړه مې غواړي چې له زړه سره همراز شي
خدایه وښیه دې زړه ته یو بیـــــــدار زړه
(چونغر)

په دغې مرحلې کې شاعر په نیم راښه مزله روان دی او نه پوهېږي چې چیري لاړشي او څه وکړي، خو وروسته تر ۱۳۴۳ څخه دشاعر دسیاسي او هنري واقعي بلوغ زمانه رارسېږي ، په دغې مرحلې کې شاعر خپله لیکه موندلې ده ، ژوند او هستي ته په ډېره روښانه سترګه ګوري ، هیڅ شی ورته ابهام نلري ،دطبقاتي مبارزې سره کرښه یې مخ ته ځلیږي او دهمدغې مبارزې له معیارونو سره سم یې خپل ژوند او هنر عیار کړی دی. له بلې خوا وروسته تر دغې مرحلې ده چې دلایق شعرلادپوخوالي خواته ځي اودده دشعر خصوصیت وروسته تر دې مرحلې دادی چې

خپل خلف نسل په ځان پسې را کاږي او په ځوانو شاعرانو باندې ژوره اغېزه کوي .دده سبک ،دده الفاظ او دده دشعر مضمون د ورپسې نسل په شعر کې له ورایه ځان ښیي .زیاتره زلمي شاعران دده شعر او شخصیت ته احترام لري او ددوی زیات شمېر یې ځان دده شاګردان بولي .دلایق دژوند په ټوله موده کې داسې شیبه نده راغلې چې دی له حاکمه محافلو سره سوله وکړي،هغوی وستایي اویا حتی سوله ایزي لارې چارې ور سره غوره کړي .دی تل منتقد،جمال ستایونکی او مبارز پاته شوی اوپرله پسې یې خپل شعرته پر انقلابي لاره وده او تکامل ور کړی دی.له همدې کبله ده چې په ډاډ سره ویلای شو یو ځلمی او با مسؤلیته نسل چې نن یې قلم په لاس کې دی، که وغواړي یا ونه غواړي دلایق دادبي مکتب پیرو دی ،دهغه په لیکه روان دی او دهغه په سبک شعر وایي. که چېرې ددې لنډې سریزې حوصله تنګه نه وای نو مابه ګڼ شمېر نمونې دلته وړاندې کړي وای .

وروسته ترپورته مرحلې چې موږ یاده کړه دلایق دشعر لیک او لاره څرګنده ده او له همدې کبله ده چې وایي:

«اې زما ملګرو دجنـــــګو
زموږ دسرو سرکشو بیرغـو
اې راویښوونکو دزنګــــو
زموږ دخوارو خلکو دننګو...
...نشته بله هیله بې له جنګه
نشته بله لاره بې له ننګــــــه»

(یادونه او درمندونه) اویا:

توره وباسه له تېکي ، چې ریښتونی یې باور شـــې
ستا په ننګ او په مېړانه ، ستـــا په توره اې پښتونـــه
هره لاره ورته نیسه ، هـــــره تیږه ورته څـــاره
هر ګودر ورته ګرداب که ، هره ورځ ورته کلونه
شپېږم

باندې ويې شلوه خېتې ، تربنه ويي باسه ستــرگي
پې ور ويې ځپه ژامي،پې ورمات يې كه غابنـــونه
(يادونه او درمندونه)

تر هغو چې زه ملگرى لايق ديوه مشر اوديوه ملگري په توگه پېرنم ،دوه ځبرې لري:انقلابي لايق او شاعر لايق اوتر هغو چې زه لايق ديوه ملگري او استاد په دود پېژنم،هم لايق دى اوهم شاعر.

انقلابي لايق تل دخپلو خلكو په خوا كې ،دكارگرانو، بزگرانو او زيار ايستونكو په سنگر كې ديوه وفادار او زړور لار ښوونكې په توگه پاته شوى دى ، هغه دافغانستان دكارگرې طبقې دگوند دغړيتوب شرف او وياړ دگوند دتأ سيس له شېبې نه بيا تر اوسه پورې لرلى او دادى دا نېكمرغي ورپه برخه ده چې پنځلس كاله يې پرته له څه ضعف او سستۍ او پرته له ستومانۍ نه دگوند ټول اوامر منلي او له خپلو خلكو سره يې اوږه په اوږه د استبداد،ارتجاع او استثمار اوهرډول ستم سره مبارزه كړې ده او اوس دنوي پرتمين افغانستان دجوړښت لپاره دافغانستان دخلق د دموكراتيك گوند دمركزي كمېټې،دافغانستان دجمهوري دولت دانقلابي شورا او دوزيرانو دشورا دغړي په حيث په كار لگيا دى.

لايق ديوه انقلابي ملگري په صفت په اصولي برخه كې يو بې گذشته او كلك او كله هم ځيږ ملگرى دى چې دخلكو دگټو په برخه كې په ځان هم نه رحمېږي.

هغه دانسان ټول غرور، ټول شرف، ټول كرامت او عزت ديوه ولس په غرور، ديوه ولس په شرف اوديوه ولس په كرامت او عزت كې ويني او تل يې ديوه انقلابي ملگري په توگه له هرډول ځان ځاني او خودخواهۍ او انساني هوا او هوس سره مبارزه كړې ده .پخپله يې جگه شمله نده وهلې خود ولس او زيار ايستونكو خلكو شمله يې تل لوړه او وياړلې ساتلې ده او تل يې له ځانه انقلابي تواضع ښوولې ده. او همدا وجه ده چې دهغه انقلابي او هنري شخصيت دبهرنيو شاعرانو اواديبانو او په خارج كې دپښتو ژبې زده كوونكو پام ځان ته ور اړولى دى. او دادى دهغه شعر دهيواد له پولو څخه پورې وتلى او په يو شمېر هيوادونو كې لوستل كېږي،څېړل

کېږي او تر کره کتنې لاندې نیول کېږي چې دا پخپله زموږ دشاعرانو، زموږ دخلکو او فرهنګي ټولنو لپاره دویاړ او افتخار وړ خبره ده.

خو شاعر لایق بیا د ډېرو رقیقو احساساتو خاوند پاتې شوی دی ،هغه دژوند ډېرو تابلوګانو او رومانونو ژړولی دی. تر هغو چې زه خبر یم داختر مړی یې په دې دلیل له ستوني نده تېره شوې چې په زرهاوو زیار ایستونکې ماشومان په هماغې شېبې نهر نهور او وږي ګرزېدل او ده دا وس نه درلود چې ټولو ته ډوډۍ ور کړي.

زه بیا بیا ددې شاهد پاته شوی یم چې کله دوطن له یوه ګوټ نه یو رنځور ملګری راوستل شوی نو لایق یې سخت ځورولی او له خپلو ټولو مشغولاوو سره سره یې درنځور ملګري پوښتنه کړېې ده.

دشاعرانو زړونه ډېر پراخ دي او دا بیخي رښتیاده. دلایق زړه دخلکو دمینې کور دی.دلایق په هر شعر کې له خلکوسره، له ډېرو ساده خلکوسره، له کارګرانو،بزګرانو، له شپنو او زیار ایستونکوسره مینه څپې وهي. له ماشومانو سره مینه دشاعر یو ځلاند او غوره خصوصیت دی.هیڅ ما شوم له هغه سره دنابلدۍ او بیګانګۍ احساس نکوي.

لایق دکارګرانو شاعر دی،دلایق په شعر کې ددغې دوران جوړوونکې طبقې دآزادۍ اودهغې له خوا دتاریخي رسالت دسرته رسولو ډېر پیغامونه شته.لایق دبزګرانو شاعردی،دوطن ددښتو او کروندو په ښکلاهغه سړی پوهېږي چې دلایق په شعر کې ددغه ژوندي او ددښتو دخاوند بزګر ستاینه او لمانځنه ولولي.

لایق دخوارو او په کلونو کلونو لالهاندو او سرګردانه کوچیانو پردیسانو شاعر دی،دهغو کوچیانو چې پېړۍ پېړۍ دهغوی کډې بار دي او له یوې سیمې نه بلې سیمې ته په سفر لګیا دي.

او لایق ښځه ستایي نه یوائې یې پدې ستایي چې د خلقت یوه باکماله او ظریفه تحفه ده بلکې پدې یې ستایي چې هغه مورده، هغه دبشري نسلونو روزونکې او پالونکې ده، هغه ده چې نړۍ ته ستر او جاوداني شخصیتونه وړاندي کوي.له ښځې سره دزړه خواله کوي اودهغې دمظلو میت پیغام دټولو انسانانو غوږونو ته رسوي:

اتم

مه مې خندوه نارینه نه یم دخندا
زه یوه ناره یم دغمونو د دنیـــا
او:
زه دژوند جوهر دعشق ډېوه دانسان مور ومه
تا کړمه نانزکه دشیـــــــطان د مشغـــو لا
زه دانسان مور یمه درنـــه یمـه آزاده یـــم
دا دبندګۍ زولنې لـــري کـړه لـــه مـــا
(۹۸مخ- دښځې ژړا)
او هم:
« عشق یې دانسان دژوندانه د بقا لاره
غېږ یې مدرسه دنوابغو د فکـرونـــــو
ښځه یوه نغمه ده دعشقونو دخوبونـو
ایستې ده فطرت د ژوندانه له ربابونو »
(۵۹-مخ، ښځه)
لایق دهر شاعر په شان په ښکلا باندې مین دی خو هغه هېڅکله له ښکلا نه په ځانګړي ډول دخوند اخیستلو هڅه نکوي، هغه ښکلادټولو لپاره، دخپل ولس لپاره، دخپلو خلکو لپاره پرته له تبعیض او امتیاز نه غواړي.
دلایق په شعر کې هرڅه ښکلي دي، لمر ښکلی ، دښته ښکلې،سین ښکلی، ګل ښکلی، بوټی ښکلی، شګه ښکلې، ځوځ ښکلی، بېدیا ښکلې، چمن ښکلی او بالاًخره «چونغر» ښکلی او تردې ټولو پورته دزیار ایستونکې انسان تصویر ښکلی.
او دادی اوس لایق دڅور دپرتمین ژغورنده او ستر انقلاب تر بري وروسته د«یادونو او درمندونو» ښکلې ګېډۍ برا بره کړې او خپلو زیار ایستونکو خلکو او قهرمانو ملګرو ته یې وړاندې کوي. هغه ګېډۍ چې پکې هرڅه شته ، « دڅېړو شپو» له یاده نیولې بیا دڅور ترسرو او

انقلابي ورځو پورې.

زه لایق ته دیوه شاگرد او یو کشر ملگري په توگه چې نه یوائې دسیاست په ډگر کې ورسره یم یلکې دفرهنگي کارپه جبهه کې به هم دهغه په خواکې ولاړ یم ، د«یادونو او درمندونو» مبارکي وایم

او هیله من یم چې زموږ دغه انقلابي شاعر په خپلو پیاوړو ادبیاتو او اشعارو کې د ثور د پرتمین انقلاب نه نشت کېدونکی اوښتون او دهغه دنتائجو دسپېڅلو گلانو یادگارونه راتلونکو نسلونو ته ولېږدوي او هیله لرم چې دشعر دغه ستره مجموعه وکولی شي دانقلاب په را تلونکو بریالیتوبونو کې خپل ستر او عظیم رسالت سرته ورسوي.

ویاړم چې دا مجموعه وروسته دثورتر پرتمین انقلابه چې دافغانستان دخلق د دموکراتیک گوندپه لار ښوونه اودخلکو دوسله وال پوځ په وسیله او زموږ دگوند دستر مشر نور محمد تره کي په امر سرته رسېدلی دی ، خپرېږي او دا داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دافتخار ځای دی چې دوطن دیوه زړور او با احساسه انقلابي شاعر حق وروسته ترډېروکلو څه ناڅه ور ادا کوي.

ـغوړېدلي دې وي زموږ دنوي شعر سره گلان.

ـاو تېره دې وي دلایق دشعر ځلانده توره !

امین افغان پور

کابل-۵ر۵ر۱۳۵۷

لسم

را تلونکو ته

ډیر و گـــــړي به زما له مـــــر گه وروسته
زما په شعــــر با نــــــدې وايي ايرادونه
ښايي ځينې په دې پوه شي چې په خــوله مې
ظالمانو لگـــــولـــي وو مهــــــرونه
که هر څو فلك ناوړ ې په ما وكـــــړې
ما جگې كـړي دي د خــــــلكو آوازونه
ما آسمــــــــــان د آزادۍ ته لار ايستــله
خوخوني ښكاري مې مات كړل وزرونـه
هره خـــــوا چې د رڼـــا په تمه لاړم
خواه شوي وو ډيوو لا نــــــدې دامــونه
لا س مې جگ كه د دردمن د سر ســـاتوته
كه هر څو يې را ځپــــلي وو لاســونه
هر آواز مې د مظــــــلوم دسر سپـــر شو
هر يو بيت مې د محـــــروم د زړ گي خونه
زما هــــلډو كې به لا فخر كړي په گور كې
و مي نه ليـــــــكل د سپيــــو صفتونه
د حر مــــان په لمبو وسوم خو ټيټ نشــوم
ومې نكـــــړل مغـــــرورانو ته عــــذرونه
چې زاړه كې اسيـــــر شوي وو له عـــجزه
ما كړل مـات هغه د عرف ځنځيــــــرونه

نوی روح مې د پښتـــــو شعـــر ته ورکه
په گـــــلونو کې مې ونغښتــــــل اورونه
تر کلو کلو به خپـــــژي زما له شـــعره
دشهیـــد و تکـــــــلونو فر یــــــا دونه
ځـــــو چې ژبه دپښـــــــتو یي زه به یمه
هېر به نکـــــــړي پښتـــانه زما لالو نه

کابل– ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

وطن ته

بیـــــا په ماراغلي چپـــــاوونه دغمونو
راکه نـــــویٔ دمه اې زما ښــــکلې وطنه
وینه مې قـــــــربان شه ستا لپـــاره درنګونو
ستر ګې ګــــلان شه ستـــــا د ټړو په لمنه
ستـــا په محبت کې مــــــلا ونیـــوم په کفر
ګوري زما لپــــاره په هر ګــام کې دار او ونه
نور که له تا غــــواړي جنتـــــونه د عیشونو
زه به ستــــا لپـــــاره سره دوزخ ته شم دننه
ته که بې حاصل یې که جاهل یې که کاهل یې
ستا څېــره که خواره، که سپېره ده، که پمنه
ماته دجهـــــان ترټـــــــولو ښو ښایسته ته یې
ځوځ دې راته ښـــکاري رنـــګینه تر هر سمنه
ماکې که څه شته دي ستا له فیضه راکې شته دي
اې پروردګــــاره زمـــــــا د روح زما څښتنه
زه دې دتوفــــان په یرغلونو کې رالــوی کړم
عشق کې دې پــــاخه کړل زمـا زړه او زما ینه
زما له هر آواز سره پېښې د امیـــــــر رېږدي
ځــــکه چې ما جــــګ که دا آواز ستا په بلنه
ته زما ځیــــګر یې زمـــا زړه یې زمـا عشق یې
زه د تــــا آواز، د تا فـــــرمان، د تــــا مننه

کابل— ۱۸ر۵ر۱۳۵۱

خلکو ته

را تیـــــرېږي د زنـــــدان له د يوا لـــــونو
د زمـــــان د قافـــــلې نوی جـــرس

هـــــــر آواز د آزادۍ چې رارسېـــږي
زما په ستـــــونې کې قـــوي شي يو په لس

دون همت په يوه گـــوله باندې تسليم شي
مـــــرد به نشي په گـــولۍ له ځـــــايه پس

بې لـــــه تېغه بـــــله لار ورســـره نشي
چې نه کـــور در ته پرېـــږدي او نه جوس

گوره گوره چې گرېوان يې خوشي نکـــړې
ځـــودې مټې، ځودې لاس وي، ځودې وس

ددې تـــور زنـــدان قلفونه رېز مرېز کړه
نا مـــــــردي ده قبـــــــلول د دې قفس

په مـــردۍ او آزادۍ بانـــــدې يې تېر کړه
څه که ژونـــــد دې يوه شېبه وي يا نفس

ســـــره يو شئ در واري شم خـــورو خلکو
د سيـــــــلاب مخې ته نه درېـــږي خس

په وطن چې خپـــل وطن به خــــــلاصومه
خـــــــلکو نلـــــــرم په زړه کې بـــل هوس

کابل، گذرگاه ــ ۱ر۳ر۱۳۴۳

دخودۍ یون

دا له مـــــوږه سره څه کوي گـــــــردون
دا ملــــــگرى د ټيټـــــــانو دغه دون
له غـــــــروره مې سر کـــــوز نشو فلك ته
څو مـــــــره لوړ دى دا زمـــا د خودۍ يون
دا افسوس دى چې خپـــل وروررا سـره نه ځي
دا جاهــــــل، په ځــــان ناپوه، دغه جبون
کنې مـــــا به دا تاريـــــــخ و اړولى
په تقـــديربه مې وهـــــــلى و شبخون
که آسمـــــان هر څو څپيــړې په مخ راکړې
تسليـــــــم نشو دا زمـــــا زلمى جنون
يو زمان به ددې خلـــکو په سوك مات شي
هغه سر چې جګ آسمـــــــان ته و پرون

کابل ــ ۲ر۳ر۱۳۴۳

دپسرلي آواز

بیا له غرونو رارسېږي یـــــو آواز
خوځوي په مېراوو بڼو کې پـــرواز
دنسیم مطرب په زیړو پاڼو لـــوبي
ګرزوي په وچو لښتو کې شهباز
خامخا به بیا په ګلو بهار راشـــي
بلبلان به شي چمن کې هـــم آواز

دنجونو مينه

يـار به مې پخــــــلاشي زړه وايي ګواهي
کله پاته کېـــږي په سپين مخــکې سيا هي

چا ويلي دا چې ښايسته لوڅــــوي زړونه
کــــله روا شوې پر ښتـــو ته تبـــــاهي

پرې مې ږده مـــلا زه دتسپو او نفلو نه يمه
عشق په لېـــونتوب را باندې وايي ګواهي

يار را اچـــــولې په لاسو کې توري ځنځې
زه يم د خوبـــــــانو لاس تـــړلی سپا هي

ژوند يوه قافله ده د غمــــونو، د دردونو
يمه د غمـــــونو په ټا لـــــونو کې راهي

لامبم هره شپه د خپلو او ښکو په تالاب کې
لېـــږمه کـــــاروان د فريـــا دونو پګا هي

جـــار به جنتونه پالنـــګونه کړم د حورو
يار که چېرې راکړي پخپل غېږ کې پناهي

نه ځي له لايقه عشق د نجـــــــونو په توبو
نه ځي له زنـــګي نه په زمـــزم کې سياهي

کابل–۱۲ر۴ر۱۳۴۲

تاسي که يو نشئ اې خـــورو ورو زلميانو
هېڅـــــکله به نشي څوک آزاد او نه آباد
زمــــــور نفاق وسله د دښمنانو د بــري ده
يـــــو شئ سره يو شئ چې وطن نش بربـــاد

ساقي ته

ســــاقي ما ته سره اورونه را د چښلو
څه د سولو څه د ځــــــان رسوا کولو

هسي اور چې لېـــــونيو سره ښـــايي
توفيق را کړي د گـــــرېوان دڅيــرولو

په مستۍ کې را نه حــزم د سر واخله
مجــال را کړه د خپــل ځان فدا کولو

ستا د شونډو له گرمۍ نه قربـاني شم
ستاله اوره، ستاله شوره ستاله سولو

څومره څومره چې سوځېږم نه مړ ېږم
څه قـــدرت لرم دځــــان رسوا کولو

له ځيگــــره مې د وينو فـــواري ځي
چې مشغـــــول يم د وطن په يادولو

کابل ٦ر٤ر١٣٤٣

دا وطن به ښکلی شي

داتیـــــاره به تړوله شي له غــــــرونونه رڼا به شي
دا آسمـــــان به پاک شي له وریځـونه پخلا به شي
دا د څو لیــــوانو او خوګـــــانو دوحشت شپه به
تېره شي له سترګــو په یوه رپ کې الونیا به شي
دا دسویــــو چیغــــو دتیـــري او د ستم سیمه
مېنه د ورورۍ، اوآزادۍ، او دصفـــــا به شي
دا وطن به ښکلی شي، سمسوربه شي، آبادبه شي
پټ به په ګلونوشي، ښایست ددې دنیا به شـــي

کابل ....

آزاد پرواز

گـــــــرزم لېـــوني غونـــدې رغونه لټومه
څڼـــو د جانـــا ن ته ځو گـــــلونه لټومه
اوښکې مې له سر گو په گرېوان دا خوشي نه ځي
غـــــاړې د دلبـــــــر ته امېـــلونه لټومه
زه د ښایسه وو د جــــــلوې پروا گیــر نه یم
دې بېـــــــدرده زړه ته ځــــو دردونه لټومه
وایي په دې سیمه د کــــــــاروان اورونه بل وو
زه یې په ایـــــرو کې اثـــــــــرونه لټومه
زه انقـــــــلابي یمه ریبـــا ره یـــا رته وایه
ستا په نظـــــرو کې گـــــــردشونه لټومه
مـــا د زمرو غـــږ.و په دې غرو کې اورېدلی
گـــــرزم په هغـــو پسې او غـــــرونه لټومه
چېرې هغه ورځ چې به آسمان له غوسې تور شي
یــــوه آزاد پـــــرواز ته توفـــــانونه لټومه

کابل-۴ر۴ر۱۳۴۲

ګونګ شوي فریادونه

ځه ګونګ شوي د پیـــړیو ارمانونه
دمړو ورته افغـــانانو په رګو کې
چې په هو به یې دننګ رغلي تاوده وو
اوس یې نشته بې له مـرګه په ایرو کې

انساني چیغه

که هر څو زما ځواني ده سړه شـــوې
زه لا اوس هم لېـــونی او ارمـــاني یم
په لاسو کې مې کړی شورو فغان کړي
دځه خـامو ځنځیـرونو زنـــداني یم
په توفــــان مې وېـروي او نه پوهېږي
چې زه مخــکې له توفانه توفــاني یم
خوله به پټه هرګز نکړم که حـلال شم
زه د خلــــکو یوه چیغه انساني یم
ما له مــرګه ویروي او خنــــدا راشي
چې څه وېره به کــــوم چې قربـاني یم
دی زاړه برجــونه غواړي په ماتم کړي
زه یوه نښه دبرجــــو دویـــراني یم
له ما هیـــــله دزړو حوصلو مه کړئ
زه څپـــو په سر اخیستی سیـلاني یم

کابل ــ ۱٦ر۷ ۱۳۴۴

دمبارزې سر

کوز نشو ظالم ته په هيځ توګه زما ســــــر
هرڅومره که ګرم په وهو شو ستمــــــــګر
زه په جګ آخور کې دچا نه خورمه وربشي
نه دچا خر کېږم دبارونو نه کـــــــــچر
زه که دچا خر شمه پښتو به شرمنده شـــــي
ناړي به را تو کړي په سپين مخ باندې هنــر

کابل ....

بيا را ژوندی شوی په وطن کې استبداد
بيا چاړه سره شوې د ه په وينو د جـــلاد
پورته کړئ زلميانو شور دخلکو د يوالي
جګه کړئ ناره په غـــرو رغو کې د جهاد

زموږ وطن به آزاد شي

هرآواز چې پورته زما له خولې شو په مستۍ کې
خوله را بانــــدې ماته محتسب کــړه په وهلو
دا دحـــق آواز دی چې نه مــري نه غلی کېږي
کړي دي زاهـــدان تکل دځـــــان دشرمولو
نه ځي له رنـــــدانو شـــــــور دمینې په توبو
غــــلي مستي نشوه په منصــــور کې له وژلو
سم شو پرون بیـــــا دشور بـــازار ملا په کلیو
ستړې شوله خـــوله مې دلاحــــول په ویلو
دا د انــــګریز سپی به له دې خلکو نه تم نشي
ځو چې یې یو غابښ وي لا په خوله کې د چیرلو
ما دی درولی په غیـــــرت پرچم د خـــــلکو
زړه مې دی نیـــولی هر لړم ته د چیچــــــلو
باد دآزادۍ به د پرچم وزرونه خـلاص کړي
خلـــک به ژو نــدي شي دهغه په رپیـــــدلو
خور به شي هیبت زمــــوږ دچیغو په وطن کې
مات به ځنځیـــــرونه شي له مټــو او څنګلو
دا وطن به ښکلی شي ،آزادبه شي، آبــادبه شي
خـــلاص به سي دشیـخ او دشیطان له ځورولو

کابل-۱۳ر۶ر ۱۳۵۱

د اغزیو لار

نه وزي له خـــولې نه مې بې ســـاهه ترانه
شـــرم د ســـاقي دی بې شـــرابو پیمانه
زه په دې تیـــارې کې یوې رڼا ته منتظـر وم
اوس به یـــاران و گـــوري مستي د دیوانه
لار د یـار د وصل په گـــــلانو پټه نه ده
اخـــلي په اغـــزو کې آزمـــوینه زمانه
جار شمه ،قربان شم سره یو شئ خورو خلکو
نه دی په وجـــود کې هیڅ یو غــړی بیـگانه
نشته ځـــان ځاني کې مصلحت دلامبـوزنو
سېـــل دحـــوادثو هسي غـــواړي بهانه

کابل ......

زما انتخاب

ما له دې نړۍ نه انتخـــاب که عشق د ښـــکلو
شرم دی بلبـــــل ته چې مین نه وي په گـــــــلو
زه په هـــــر ذره کې د جانان تجـــــلي وینم
ځـــکه یو شان ځیریم سپین او تورته په کتـــلو
دا دژوندون در وی هسي نه دی چې گونگی شي
بو خت دی زاهــد د خپـــــل آبرو په خرخـــولو

دخلکو غیرت

نه به شي له تــګ د استبـــــداده سره سم
نه غيــرت دخـــــلکو، نه زما لپـــوني غم
سر خـــو هغه سر وي چې پې وار د تيـرو نه وي
زړه خو هغه زړه وي چې وريت شوی وي په غم
موږ به دغه خپـــــله دنيـــا ګي بله دنيـــا کړو
مـــات به شي دې لـــوبه کې ســـرونه د ستم
هیڅــــکله د خلـــکو دښمنان تم کوی نشي
نه جـــا دو دشيـــخ نه ګـــــوزارونه درستم
زه دهغې خـــــاوري نذ ر شوی قـــربانی يم
يوه خـــو ايي آمـــــودی بله پوله يې جېـــــلم
نه ځي افغــــا نا ن له نامحـــــــرم سره په لاره
رزم او بـــــزم نشي دمحـــــرم او نامحـــــــرم

کابل ۱۳ر۶ر۱۳۵۱

د لمر جونګړه

اې دوړا نـــــګو لورې دا تياره لاره رڼا کړه
اې د سپېد و خورې دغه توره شپه سبا کړه
زما په سړه وينه کې داور ګـــرمي خوره کړه
ما ته ننه زړه کې يوه د لمر جـــونګړه را کړه

دڅڼوجال

په چمن کې چې دې پړق د خندا خور شي
زما دزړه په کور کې ګډ د هیلو شور شي
چې دمخ ته څومره ګورم هومره سوځم
ما بد مرغ ته دې دوصل اوبه اور شي
په یوه موسکا دې عقل رانه یو وړ
خدازده څه به لا په ما بېچاره نور شي
لیوني په ځنځیرو کې فریادي شي
چې په مخ باندې دې جال دڅڼو خپور شي

کابل ۵ر۳ر۱۳۴۴

نوی یون

تاریـــخ څه دی ؟ یو آواز دی
ازمـــویي زموږ غـــــوږونه
ډکـــــوي زموږ جـــــامونه
تشوي زمـــــوږ عقــــلونه
ته یوه خپـــله نغمه سر کـــړه
اې ددغه زمـــــــان یونه
اې ددغه وخت مـــــــلالې
اې د دې مهـــــــال مجنونه
اې زمـــــریه، اې پښتــــونه

کابل ۷ر۱۲ر۱۳۴۴

د زمان څرخ

څــــــرخی دزمــــــان گـرزي احمقان ورته اړم دي
دا نــــا ورسره ځغـــلي ، هرقدم کې په مخ لوېږي
یو بــاسي دزمــــــان په توفـــــانو کې دژوند لاره
بل سپـــور دده په څټ په پټـــو ستر گو پې تېرېږي
دنیا توره تیـــــا ره ده دتیـــــارو کسا نو لاس کې
ډېوې یې هغه څوک دي چې سوځېږي ویلي کېږي
هر بـــــا غ فتنه دعقل ، هرچمن آفت د فـــــکر
هر څنډه د سنبــــــل حلقه د دام ده چه غــــوړېږي
هر شــــرنگ، هره نغمه ، هره سنـــــدره، هره لوبه
ځگروي دي او سېلي دي یا سلگۍ دي چې خورېږي
بر ېښنــــا یې غاښ چیچنې دغمــــــونو د باران دي
باران یې دغم او ښـــکې دي په ژوند باندې اورېږي
دغرب ښـــکلي گلان یې دمشرق په وینو رنگ دي
د شرق ساده بلبــــل یې بویوي تر ېنه تـــــاوېږي
پېـــړۍ لـــــکه ببېړۍ چې درنه شوي یې بې حده
زموږ د ژونـــــد له مال سره م جهــول پلو خوځېږي
کــــــږه وږه روانه ده ،موجــــــونه یې وردا نـــگي
بې درده مـــــانږو گان نه یې پروا کـــړي نه وېرېږي
اې عقله له مغـــــرور انسان نه وکـــــړه دا پوښتنه
دا ستــــا کـاږه مزلــــــونه عاقبت چېرې رسېږي ؟

کابل ۳ر۳ر۱۳۴۲

د امید زرینې وړانگې

توري وریځې کـوړه کـوړه پلنې پلنې
ترې وتلې دلــمر ژیـړې ژیـړې ستنې
د بهــار دزړه لــو گي کې ماته برېښي
دامېــد زرینې وړانــگې سرې بخونې
آسمــاني برېښنا به وخــاندي بېد یاته
که هر څو دورېځــو ستر گې دي ژړنې
لمر به خــور شي دشپنــو په تیارو تالو
په گـــلونو به شي پټې لـــوڅې ونې
اغزن غرونه، وچ لاشونه ،سپېرې دښتې
سم جنت به شي له څــــوکو تر لمنې
نا امیـــد بزگر به وخـــاندي بېوا که
نا څـــا پي به ټولې پولې شي چـــکنې
خو په ډېر افسوس به بولي ځوانې پېغلې
زما دژوـــند ترخې سندرې دا غمجنې

کابل ۱۵رر۱۳۴۱

د ژوند قصه

ژوند د هڅو د رز مونو یوه قـــــصه ده
د مردیو نامردیو په غوغـــــا کــــې
گوره گوره چې فرصت درنه لاړ نشــي
تش دخېټې او دخوټې پــه سو دا کـــې

زمان تبنتي

مـــا نه هسي بېـــوفا گـــــلرخان تبنتي
چې له زړه دمحتضـــر نه ارمــــان تبنتي

گوره هو مـــره افتــــاده او زبــون نشي
چې له لاسه دې اختيار دخپــل ځان تبنتي

دآسمـــــان په مټ کې تـــوان د وهو نه و
د برېښـــنا خنجـر ته گوره عـــريان تبنتي

ته لا کـــومې زمــــانې ته منتظـــر يې
زه يې وينـــم ورځې خوځي زمـــان تبنتي

ځوچې ته دا ليمځي کــــوځو اوباسې
زمـــا له زړه دفـــر يادونو توفـــان تبنتي

په اسره به مطـــلوب در نشي په گــــوتو
ور پسې ځه چې راغـــلی امــــكان تبنتي

څوک به يوه او ښکه په ما او تا توی نكړي
خلـــک لاروهي په بيـــړه جهان تبنتي

تر گـــوزار دې قربــاني شم ليږ. چټک شه
چې دنبې له ســاحې نه لېـــوان تبنتي

کابل ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

اغزي او ګلونه

پر پړ.ده پر پړ.ده چې ببــــر شي ، لا ببــــر شـي
دا رنـــګين رنګين ګــــلونه د بستـــا ن
لمــــر او تنده به د سختـــو نر معلوم کړي
چې اغــــزي دسارا مـــري او که ګـلان

کمزوري رڼا

دتياره ژونــــدون په لار کې زموږ. د مخه
يوه ضعيفه ډيـــوه ګي سوځـي بلېـږ.ي

لاره ورو وهئ ملــــګرو بـاور نشته
دا رڼــــا په اوســــيلي بانـــدې تېـږ.ي

زه يې وينـــم چې د هر قــــدم له زوره
لـــــکه پاڼه د نسيم مـــخ ته رپېږ.ي

په هر ګــــام کې دشيطان دامــو نه يښي
هر لاروي ته خـــــروړي سپي غپېږ.ي

زه به وو ايم دژونــــد خـوږ.ې سندري
خيـــر که ژامي مې متـــېږ.ي يا ځبېږ.ي

ترهغـــو به دا دمینې بلبــــــــل ساتم
څــــــو دردونه دانســا ن په کې ځغېږي

پروانشته که دا لار تـــــوره تیــــاره ده
ماته کـــانې بوټې حاــــل وايي غږېږي

کـــومه نښه چې منــــزل ته لوری ښیي
ماته لمـــر غوندې رڼا کــړي او ځلیږي

اې زمــــا دزړه تنهــــا کو په څودو شئ
عمر لنـــډ لکه برېښنــــــا دی او تېرېږي

کابل ۲۸ر۱۱ر۱۳۴۱

حرکت

نغښتي حرکت کې فطرت لوی لوی قوتونه دي
ځکه هم مـــکان او هم زمـــان په خوځېدو دی

ته لا تر شړی لانـــدې ویده په درانه خـــوب یې
ستوروته یورپ کې بل انسان په خوځېـدو دی

ته د سېـــلاب لار کې پنـډوې وزې او مېږي
زه وینــم په غونو کې باران په خوځېـدو دی

څومــره افسوس را شي چې تا وینمه ویــده یې
بلې خواته ګورم درست جهان په خوځېدو دی

وباسه بېــړی خپـــله ساحل ته چې زه وینــم
بحـــر قهرجن دی او توفـــان په خوځېدو دی

جګ شه ، را بیدار شه هسي نه چې پکې دل شې
ځمکه که اوبه دي، که آسمان په خوځېدو دی

زه دبلبـــلانو او ګــــلانو شــــاعر نه یمه
ماسره دشپو ورځو کـــاروان په خوځېدو دی

دانړۍ به مسته د شـــــرابو په نغمـــــو کمه
دومـــره که تسل شم چې افغان په خوځېدو دی

کابل ۷ر۹ر۱۳۴۲

دپېرېوپه بټۍ کې

سر دې پورته کړه له خـــوبه اوبو یووړې
دتاریـــخ د تاړاکـــــــونو څپو یووړې
پو لاد نه شوې دپېـــــــړیو په بټۍ کې
لکه ځــــــوځ داز موینو لمبو یـــووړې

زه به ترڅو ژاړم

ناست یې ته سبـــا ته او زه وینـــم سبـــا درو مي
گـــــوري زمـــــانې ته او زه وینم چې دا درو مي

پرانیزه کو گـــــل دې چې زه بلې لمبې در کړم
زه اوس ایرې کېـــــږم دا اورونه لـه مـــــا درومي

مه ځه هغې خـــــــوا ته چې دلارې اوری نشته
سم شه هغې خـــــواته چې دا ټوله دنیـــا درومي

عمـــر خو همـــدادی چې تېرېږي نه را گـرزي
وخوځه که خوځې لـــــکه ځل دبرېښنا درومي

زه به تر څـــو ژاړم ستا په سر ته به ویـــــده یې
اوښکې که دریاب شي هم وچېږي اویا درومي

کابل ۱۲ر۱۱ر۱۳۴۲

دوينولار

ته دعشق په کارو بار کې فريادي شـــوې
ځو ک چې لوبه دمجنون کړي فرياد نه کا
چې دوينو په لار ځي او نــــــه درېــــږي
بيا دې هر خس و خاشاک ته بېداد نه کـــا

دا د ځمکو غل

زړه مې له مـــــکيز دهر دلبـــــــره سره نه ځي
ښېښې مې د دوران له هـــــــر بې سره سره نه ځي

زما بت شکن مټ چې گوزارونه د رستم کړي
هيڅکله په جنـــګ له بې ځيـــگره سره نه ځي

دا زخمي وطن چې دمـــزدور په وينو رنګ دی
نــــــور په دغه لار له ستمـــــگره سره نه ځي

نشته د کـــــــارگر له دې نظـــامه سره سوله
دا سپينه کــــــــوتره له اژدره ســـره نه ځي

څټ دسرمـــــــايې ته دپولاد و څټـــک بويه
دا لېـــــوه په روغه له کار گــــره سره نه ځي

دا دځمـــــــکو غل، داخېټور ، دغه دکلي خان
لاره دوروری با نـــــــدې بز گـــره سره نه ځي

لید يې نېکمرغي دخوارو خلکو زغمای نشي
عقـــــل يې په خـــــــير له بشره سره نه ځي

دا خلـــــک نور پل له استثـــماره سره نه ږدي
دا وطن يو گـــــام له دې بر بـــــره سره نه ځي

د عشق سندرې

مينې مجنـــــون کړم بيــــا باني شوم
ديــــا ر له ذوقه هسي فـــــا ني شوم
ر گ ر گ مې وايي دعشق سنـــــدري
لـــه دغه فيضه جــــــاوداني شــوم

زما تندی

چې را خوشي کـــړي آسمان کومه ډبره
په تنـــــدي مې را گـــــوزار شي نا ببره
لا زمـــا په سر جنگۍ بانـــدې شکمن دی
څه احمق دی دا فلـــــک دا نا خبــــره
دزړه تــــاو به مې هېڅـــــکله بهر نشي
که له غره ســـره ونه وهـــم کــــکره
که به یوه شېبه پې خوښ یم مـــرد به نه یم
دژونــــــدون په کـــاروبار بې شوروشره
« له سپوږمـــو نه یې لا شنه لوخړه خېژي »
چا چې مـــــوږ سره وهـــــلې ده ډغـــره
د سېلاب تر مستي جار شم چې وردا نگي
دهــدف په لـــــور په لـــــوړه او ژوره

۱۷ر۵ر۱۳۴٦

زما شعر

اې زمـــا غیـــــرتي شعره که ته نه وای
مابه چـــا سره ژړل دا خپـــــل غمونه

که تا لاره دمــــــردئ نه وی ښــو ولې
ما به څــــرنګه پالل د زمــــــرو پلونه

خــدازده څه به په ما کړل دې خپلو هیلو
مابه چـــا ته لوڅـــول خپـل ارمانونه

په کــــوم ساز به مې دزړه نغمه وهــله
کــوم رباب به جــــګول زما غږونه

کومې هیلې کوم ارمان ته به ژوندی وم
څنګه څنګه به مې وړل دغــــم بارونه

چابه کشله دمظـــلوم په ننګ کې توره
چابه کـــړل په ظالمانو ګــــوزارونه

چا به وې ساده بزګـر ته چې راویښ شه
ستا په وینـــو رنګینه دا ربـــاب خونه

سخت سفر به مې په څه آســـانېدی شو
نیغي لارې، ښویي پرښي، ګـــړنګونه

تنهـــایي او تیـــارې شپې ددښمن وېره
بې وسي او ځـــــوروونکې منزلـــونه

چا به وې دغه مختورا سمان دې بل شي
ترې دې و اوري دوینـــــو بارانـــونه

چا به وې سپېره وطن دې گلستـا ن شي
پې خـــــواره دې شي ببر ببر گـــلونه

د وورو ویـــــده بربښنا به چـــا لید له
چې سبـــا به ترې کـــوزېږي تندرونه

چا لیـــدی شوي دزمـان ساده افق کې
سوروطن، سورمستقبل،سره هدفونه

کابل ۱۵ر۲ر۱۳۴۲

نوی عاشق

نجــــونو ما پرېږدئ چې رسوا کـــېږم
نوی عـــــاشق یم بې حیـــا کېــــــږم
ماله دې گـــــرمو شـــونډو نه ســا تئ
له واکـــــــه وزم بې پروا کېـــــــږم

جوالي ته

زړه مې راته وايي چې تپوس وکړم
څنګه دي دوند باړونه څنګه دي؟

ته چې کړې ورځ دا جوالونه وړې
څنګه دي، دملا دردونه څنګه دي

زړه چې دې له لوږې نه بېواکه شي
بيا د پيلاوو بويونه څنګه دي؟

شپې چې ورځې پر بوزې په لانده غولي
دا د بدمرغۍ خوبونه څنګه دي

بيا چې دې ماشوم له تبې وژاړي
دا دغم او رنځ سازونه څنګه دي

ته چې يې دې ژوند ته مجبور کړې يې
بيا ددې نظام خوندونه څنګه دي

کابل ۵ر۸ر۱۳۴۳

اسير انسان

زمان درياب دی، جهان گرداب دی
مينه څپه ده، هجر تالاب دی
د دې پيا وړو په هاى وهوکې
انسان اسير دی، ضعيف حباب دي

ښځه

څوک ده دا ښیـــــا که چې وهي لاره دزړونو
اخلي د مـــخ آب په تـــاز ګئ کې له ګلونو

موج یې د ویښتـانو خپــروي بر ښنا د تورې
ول یې دپېـــکي کړئ په پښو کې د عقــلونو

عطر د کـــــا کل یې دشــاعر دژوند سنــدره
شور یې دبنــــــګړو دلېــونو د فریـــا دونو

او ښـــکې یې په ستر ګو کې غمي د مرغــلرو
شونډې یې خنداکې سرې سکروټې دلالونو

رنګ یې دچشمانو د آسما ن لاجبــري خونه
شــور یې په سینه کې د کیهـــــان د پروازونــو

چم یې په جــــلوه کې دهوسیـــو درغونو
سام یې په نظر کې لـــکه باز دلــــوړو غرونو

عشق یې دانســــان دژو نـــدانه د بقـــا لاره
غېـــــبر یې مـدرسه دنوابغو دفــــــــکرونو

ښځه یوه نغمه ده دعشقــــــونو دخـــوبونو
ایستې ده فطـــرت دژو نـــدانه له ربـــابونو

کابل ۱ر۷ر۱۳۴۳

دعشق زور

نن مې کوګل کې بیا شور ماشـــور دی
د زړه بلبـــــل مې ســــوی په اور دی
رګ رګ مې خوځي وجود مې سوځي
عشقه نور بس که معـــلوم دې زور دی

فریادي نفس

که هر څــو ترخه رازونه زړه کې ساتم
د کــــــام مینه راته وایي وایه وایه
ډېر دردونه مې دزړه په کور کې پټ کړه
اوس نو ســــوځي راته وایي ښایه ښایه
که هر څو يي خـوله را ماته کړه په سوکو
فریـــــادي نفس مې حـــال ښیي له ورایه
که مي ګـــوته مستبـد ته کـــړه نشوه
تیــــز نظر به مې خطـــا نشي له ځـایه
زه په ستر ګــو کې حـال وایمه تېزبین ته
په ښـــو کې ولس ته ښــایم خپـله رایه

کابل ۲۲ر۱۱ر۱۳۴۱

زما شپه او ورځ

یـــــارانو گــــورئ مینه مې سوځي
ســـاز دغمـــو مې رگـو کې خوځي
خلـــك په شپه کې یوائحــــي ژاړي
زه په شپه ژاړم ، سوځـــــــم دورځي

درزمونو پر لور

په زړه کې مې له درده فـــــریادونه نه ځـــــا ییږي
ځان اچـــــوم څپوته نور صبـــرونه نه ځـــا ییږي

زموږ سینې دظـــــلم په خنجـــر سورې سورې دي
په دې زخمي سینـــو کې نور زخمـــونه نه ځا ییږي

لښتي دخپـــلو او ښـــکوبه بحـــرونو ته ور سم کړو
په غبـــــړه دلښتي کې توفـــــــانونه نه ځـا ییږي

په سرو لمبـــو کې لامبي دویتنـــام غښتـــلي خلك
دوینـــو په تالاب کې خو خـــــوبونه نه ځل ییږي

مـــزدوره مـــاتوه یي، سوځـــوه یي، ورکـوه یې
په پښـــو دآزادۍ کې ځنځیــــرونه نه ځـا ییږي

داڅوك وایي چې دام دی،تور تلك دی او کړۍ دي؟
په اور دانقـــــلاب کې تور دامـــونه نه ځا ییږي

ور دانـــــگئ په زړه دنیا بې مــــزده مـــــزدورانو
دې کـــــار کې نور بې ځایه تد بیـــرونه نه ځاییږي

زړه دنیــــا کړئ ورانه، دا زړې کـــــکري ماتي
په دې زړو ماغـــــزو کې نهضتـــــونه نه ځاییږي

گــــریوان ته یې لاس وړه چې دا ښښتن داسیـــــرانو
وسله په ځمـــــکه ږدي نور تینـــگارونه نه ځاییږي

په زړه کې مې خوځیـــږي دجگـــــــړو دریابونه
سینه کې خوملــــــگرو دریابونه نه ځــــــاییږي

اخیستی یم په مخه د رزمـــــــونو هـــــوسونو
لار باسیه سنــــگرته هـــــوسونه نه ځاییږي

لا مخــــکې د لایق زړه د وطن په مینه ســــوی
دده په زردشت زړه کې نـــــور اورونه نه ځـا ییږي

کابل ۱۱ر۲ر۱۳۵۵

د بوسې سوال

مســکه شوله، ورانه شوه، په شارانه روانه شوه
نه یم پوهېــــدلی چې په څه رانه ستـومــانه شوه
چــــا سره چې نه پېــــږي په ژبه عـــاشقي کوي
مینه دې ناکـــــــامه، تلوسه دې لا لهـــــانه شوه
ما ویل نجلۍ یې؟ ښاپېرۍ یې؟ که ملــــــکه یې؟
دې په خندا وې «نې پني مایو» [۱] خــرامانه شوه
اې دقفقاز حــورو زه له لرې نه راغــــــلی یم
یو مساپري ده بل ځانـــــګړې راته ګـــرانه شوه
یــو واري مې وکه په تفلیس کې د بوسې سوال
شونــــــډو ته لانه وه رسېـــــدلې پښېمـــانه شوه
زه څه پوهېــــدم چې ښاپېرو کې به مې کلی شي
مینه مې سپېــــره د پــلار کـــوډله مې ویرانه شوه

تفلیس- ګرجستان۱۷ر۷ر۱۹۶۴م

(۱) روسي جمله ده، معنا یې داده: «نه پوهېږم»

دجنګ سنګر

د دنیـــــا په زړه خونه ته ګـــــډ شوی نوی شوریې
دزاړه نظام په کـــور کې لــــګېدلی نوی شوریې
ته مضمون يې،ته ژوندونيې،ته سمون يې، ته قانون يې
ته هـــــادي دنهضتويې، اې کار ګــــره ته لا نوريې
په زړه دنیــــا وردانګه تر ګـــوزار دې قـرباني شم
تر ګـــوزار دقرباني شم، ته دنوي جهـــان موريې
دبورژوادا ګـــــردۍ خېټه نه مــړېږي نه ډکــېږي
داله خـاورو که ورډکه ته يې مرګ يې ته يې روريې
ته توفـــان يې، ته سېلاب يې، ته هادي دا نقــلاب يې
ته د دغه جنــګ سنګر يې، ته د دغوهيــــلو کوريې

۱۱ر۲ر۱۳۵۱

د رسوايي شوق

هومره مې مست کــړه چې بې پروا شـم
ساقي همت کــړه ګـــوندې رسواشم
کاشکې مستي مې له پښو خلاص کړي
د يار محفل ته په ستر ګــــو پښو را شم

زموږ ژوند

دا ژونــدون څه دی ،دخوب لیـده دي
چې را بیـــدار شوم، جو ګه د دار شوم
دیوه بیـــداره فریاد په جــــــرم
دهر نـــــاولي د ستر ګـــو خار شوم

دمینې نا کردې

را یادېږي بیا دمینې نا کردې
ګېر چاپېره رانه تاو دي سرې لمبې
په سپېرو خبرو څه کېږي ز ا هد ه
ماته مه کړه دا بې خونده دا سرې
که هر څو یې پا کوم چاره یې نشي
له لېمو مې را رواني دي چینې
یار که هر څه په ما کاندي واک یې خپل دی
بیا به نه کوم رقیب ته دا ګلې

که حسن نه وای

که حسن نه وای مضمـــون به څه و
که مینه نه ای ژو نـــــدون به څه و
که دغمـــــونو تجــــــلي نه وای
زمـــا دمستیو جنـــون به څه و

مرور یا ر ته

راځه پخلا شو مـــــــرور یـــــاره
مر گ به په خپله جلا کـــــــړي لا ره
دوه ورځي روند دی راځه چې هېر کړو
تر خه یــــــادونه دغـــــم نا تـــا ره

د توفان بچی

څه له مې را بـــولئ سیل د گـــلو ته
زه خو چېـــري نه یم دسلطـــن بچی
ما دتوفـــــانو څپـــــو ته واچوئ
غواړي توفـــــانونه دتوفـــان بچی
تالنـده چې غبرګ کړي دی مستي کوي
دا دترږمیــــــو دــــــباران بچی
نشي په قفس کې پاتېـــــدی نشي
دغه الــــــوتونکی دآسمـــان بچی
شرنګ دزولنــــو دڅوند سنـدره ده
نازي په ځنځیـــر کې د زندا ن بچی
سر به یې کـــوز نشي سر کشانو ته
ځـان ته که څوک وایي د افغان بچی

پلخمري ۱۹ر۶ر۱۳۴۴

خوني سترګې

په خوني ستر ګـــــو دې و خـــوړلم چور
ته دلبـــــر يې، که قــــاتل يې، که تور بور

هر خنــدی دې زما له عمره سره رنـځ شو
خـــــال دشونـــډو دې دسوي زړه ناصور

ته مې وينــــــــي تويوه پـــــروا يې مه کړه
زه پيــــــــــدا يم له ازله هسي ســــــــور

چې نه سوی وي او نه داغ وي عاشق نه دی
هر ســـــــرباز به يو نشان لــــــري ضرور

ما په خوب کې مچــــــــولې پښيمان شوم
عــــــــــاشقي له سړي يوسي سم شعـــور

بي له عشقه ژوندون خوشي څو سلګي دي
يا يوه لــــوبه چې نه رنـــــــګ لري نه نور

څو مـــــــره پراخ دی دود او دين دعـــاشقانو
ورته يو دی که ګــــــلزار دی که تنـــــور

زه به سر له خپـــــله ياره قــــــرباني کړم
پرې به نه ږدم خپـــــــــلې مينې کې قصور

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

انقلاب را روان دی

را روان به مـــــوج خون شي زه پوهېږم
حاکمـــــان به سر نگون شي زه پوهېږم

د وطن دهـــــرې لوټې په خـــــاطر به
هر زلمی لکه مجنـــــون شي زه پوهېږم

کوم ارمان چې دمزدور په زړه کې خوځي
په وطن کې به قــــانون شي زه پوهېږم

سل فرهاــــده يې په هر کـــاڼي اخته دي
دا وطن به بېستـــــون شي زه پوهېږم

ماتې او ښـــکې به په ستر گو د مجنون کې
تــــالابونه دجيحـــــون شي زه پوهېږم

دا د نن ورځي زمئئری چې موږ ته گواښي
پمن سپی به دپـــــرون شي زه پوهېږم

اوس ويده بـــازان په غرو کې را ويښېږي
تســـلي به مې جنـــــون شي زه پوهېږم

داچې زه يې ستــــومان کړی د تيارو يم
دغه شپه به سبـــــاوون شي زه پوهېږم

لمر به خـــــورشي دشپنو په تـــارو تالو
بر یامی به زمـــــــوږ یون شي زه پوهېږم

دا دخـــــان له لاسه وران او ویجـــاړ کلی
د زیلر کښو به کمـــــــون شي زه پوهېږم

دا وطن چې ستمــــــــگرو تحقیر کړی
انقـــــلاب به یې مضمون شي زه وهېږم

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

گرداب

دچا او ښــــکې، دچاآه، دچا خوناب دی
راروا ن مې په خبـــــــرو کې سېلا ب دي
په مــــوجو يې لنـــــــگر مه ژده بې خبره
گــــوره پام که دا ساحل نه دی گرداب دی

غزل

څو مره لوی عذاب دی دعشق اورته زړه نیول
اور ته زړه نیــــول اورقیبـــــانو ته خنــدل
هر چېرې چې جگه کړي خوبان نـاره دستې
ندی دود دعشق د خپـــــلي وینې سپمــول
نه اخــلم په عشق کې زه له چا کسات دسولو
نه ځي له جامـــــو وینې دبل په وینـــــو ولل
زه یې دغمــــونو په اورونو کې لا هـــو کړم
ځکه مې تمـــامه شپه په او ښـــکو کې لمبل
زما زړه دغمـــونو یو نا پـــای آتشفشان دی
نه یې شته بل کار بې له اورونو غــــورځول
زه به له دې اوره خپل داو ښـکو امېل جار کم
نلـــرم افسوس دی له دې پـــــورته بل بدل

کابل ۳ر۹ر۱۳۵۱

پرغلوشاهدان

دامـــــوټري، داباغــــونه، داقصرونه
داپه وینـــــو آباد شوي تعمیـــرونه
دابه وسپېړي یوه ورځ دخلـکومخکي
دچا غــلا، دچاتېـــری، دچاظلمونه

د اوښکو سېلاب

عشق په لېونتوب کې واک دسر را څخه یو ووړ
زړه مې په گـــردش کې یوه نظر راڅخه یو ووړ

زهـــــد مې سپـــــر که د هـوسیو هوسوته
چا د ستر گو جنـګ کې دا سپر راڅخه یو ووړ

صبر مې پالنګ کړ دهجران په اوږدو شپـــو کې
اوښکو په سېلاب کې دا بستر را څخه یـــو ووړ

ماوې دزړه ور به ښایسته وو ته خلاص نکـــړم
نجـونو په مستۍ کې دزړه ور راڅخه یـــو ووړ

زه آزاد مـــــارغه په لـــوړو غـــرو به الوتمه
غېشو دېښـــــو یې بـــال او پر را څخه یو ووړ

غزني ....

لندنۍ ټوپۍ

موږ وې دلته دې سوکال وطن ودان شي
دپیــــړیو خارستــا ن دې ګلستــــان شي

ټول کــامونه دې ګلا ن ددې بستـــان وي
داوطـــــن دې سم آزاد افغا نستــــان شي

ولس دې خلاص شي د فرنګ له چاکـرا نو
دانګـــــر یز صوبه دې بیـــا پښتو نستان شي

لنـــــد ني ټو پۍ په سر پنجـــا بی راغی
وې دا سیمه بایـــد ټوله پاکستـــان شي

دا یو هـــــوډ دی د لنـــــد ن تغییر به نشي
بایــــد لري له نقشې افغانستـــــان شي

ټول افغـــــان ملت په یوه ژبه نـــارې کړې
دا محـــال ده مګـــر ټول جهان ویران شي

د ښځې ژړا

مه مې خندوه نارینه نه یم د خندا
زه یوه ناره یم دغمونو د دنیا

ستا په زندانو کې مې پیړې پیړۍ ژړلي
نشته راکې توان نور دغمونو د ژړا

زه دژوند جوهر، دعشق ډیوه، دانسان مور ومه
تا کړمه نانزکه د شیطان د مشغولا

کله دې اسیره دځنځیرو کړم د زرو
کله دې کړیو کې بندي کړم د طلا

دا زما په لاس کې کړۍ نه دي اتکړۍ دي
زما دغوږ لښتۍ دوینځیتوب دي برالا

زما دسرو پیزوان دغلامۍ د ذلتونو
زما دغاړې هار مهار دظلم دی دتا

ما دآزادۍ یوائې نوم دی اوریدلی
ژوند مې شو لوگی د دې عنقا په تمنا

زه په ټول تاریخ کې ملعبه ستا دشهوت ومه
یا یوه تحفه دستمگرو د رضا

کله به چې خــــرڅه شوم نانزکه کنیزکه وم
پښې به مې شـــوې مـــاتې هرظالم ته په نڅـا

لرې له همځــــولو، له وطنه، له ملــــګرونه
ستـــرګې به مې پوچې کړې غمــــونوپه ژړا

لاره د هـــوس کې هرفاسد دپېــکې ګل کړمه
ځــــای کې دعــــــزت بیا بې عزته د هر چا

ستاشوه ،امیري شوه، که میري شوه ، که خاني شوه
زمــا شو، که آفت شو، که ذلت شو که بــــلا

اوس راسره مـــات کړه دتاریــخ دا ځنځیرونه
ایسته که له لاري تور دامــــــونه دجفــــا

زه دانســــان مــــوریمه، درنه یمه، آزاده یم
دا د بنــــــدګۍ زولنــــې لـــــرې که له ما

کابل۱۶ر۱۲ر۱۳۵۱

غزل

مینه د دلبـــــــر زما په ســــــر لوبې کوي
زړه یې رانه وړی په ځیــــــگر لــوبې کوي

زه یو بنــــدیوان د تورو شپو د ژونـــــدانه وم
زمـــــا په تورو شپو باندې سحـــــر لوبې کوي

کله چې یې شور د خندې خور شي په مستې کې
زمـــــا په سره وینه کې شرر لـــــوبې کوي

هله چې له سپین مخه چاپیـــــر که هـار د زلفو
تور وریــځ خوره شي او په لمر لـــوبې کــوي

داسې ځپه نشته چې دعشق هـــوس یې نه وي
شور د لیـــــونتوب په بحـــرو بر لوبې کوي

زه آزاد مــــــارغه وم ترانې به مې ویـــلې
عشق مې اوس په بڼـــولو وزر لـــوبې کوي

هر چیـــــرې چې جگه کړي لایق پیاله د میو
یار په جـــام کې ویني په ساغـــر لوبې کوي

کابل ۶ر۹ر۱۳۴۷

درستم لار

نیمه شپه را وخته کـــــــوتې ته یوه نجـــــــلۍ
پا که لـــــــکه ګل اورمنـــــــده لکه هوسۍ

مــــــــلا باندې یې ځـــوړنده د څڼو توره توره
شو نـــدېو نه یې سره بربښنا خوره د خونـــــکارۍ

نبض دځـــــوانۍ یې خوځـاوه کمیس په تن کې
هسې چې بهېـــــرې سپینه وریځه په سپــوږمۍ

تې یې په زانـــــګو داو سپـــلو کې ښکته پورته
هسې خوځېـــــدل لکه په مـــوج جوړه هیلۍ

غبږ یې پرانستــــــلې لکه ګـــــل دسبا باد ته
خوله یې له خنـــــــدانه ډکه کـــړې وه مستۍ

ستر ګــــو ته یې میو و ور کړی رنګ د وینـــو
لیږ راغــــــونډې شوې ، تنګې شوې، خند نۍ

راغلـــــه ورو ورو لکه درنه بېـــړۍ ساحل ته
تللیې له خپـــــــل واکه مستــــــا نه او لېـــونۍ

ورانه له خنــــــدا شوه وې یې ګـــوره لېونیه
نه به تل ځــــــواني وي، نه شراب او نه شهۍ

وتړه کتاب شیشه را واخله د شرابو
ځغلي زه یې وینم یو په بل پسې گړۍ

نیسه مې په غېږ کې هسې نه چې خوب مې یوسي
وړی رانه واک دی د شرابو بیخودۍ

ما په شرمېدلي آواز وویل افسوس دی
نلرم توفیق ستا دلبانو د گرمۍ

زه د وچو دښتو لمر وهلی پونده یمه
چېرې وچ اغزی، چېرې د گل تازه غوټۍ

شرم راته برېښي چې دې خوله په شونډو کېږدم
څاري مې د ولس سترگې لا یوه گوله ډوډۍ

زه لا روږدی نه یم په محفل د ښاپېریو کې
خبرې مې له زړه نه ل فریاد د غریبۍ

نه ښایي رستم ته چې روان شي دمجنون په لار
زه یو مبارز یم چېرې زه چېرې شهۍ

توکیو ۱۵ر۱۰ر۱۹۶۳

افغا ن پرد یس په کا با ره کې

مست شو یو افغـــان د «تو کیو» په کـــاباره کې
غښږ کې یې یوه پېغـــــله لکه پاڼـــه د گـــــلاب
سر یې لگـــــــولی و د ده په سینه بانـــــدې
زړه یې و سپـــــارلی هـــوســـو ته دشبـــاب
ده یې پـــه دوو تیـــو لگـــولې وې منـــگولې
یښې یې قمـــا ر کې هـــم جنت و هـــم ثواب
منځ د کـــــا با رې کې یـــو محشـــر و د نخـــاوو
ځني نخېـــد ل، ځني لوېـــد ل، ځني خـــرا ب
تاو تر سپینـــــــو مټو حـــریـــرونه دلـــو گیـــو
تاو تر سرو شرا بـــو تـــور سیخـــونه د کبـــــاب
شپه به نیمـــــایي وه چې وریـــا د شـــوه خپله مېنه
ونغـــــاړه دردونو، تې چا پیـــر شوا ضطـــراب
غـــــوږ ته یې نیږدې شول بیا د لوږي فـــــریادونه
یو وړه اند ښنـــــــــو ترینـــه نیشـــه دمی نـــــا ب
جگ شو له خپل ځایه نجل یې پرېښوده مستۍ کې
ورک شو ترینه لـــــوری د حساب او د کتاب
سترگې یې د اوښـــــکو سېـــــلابونو کړلې پټې
یو وړله د مینې دنیـــــاگۍ ترینه سېــــــلاب

توکیو ۲ر۹ر۱۹۶۳م

پیغا م

اې د جاپا ن خلکو مـــــاراوړي پيغـــــامونه دي
ستاسي جـــزيرو ته زما د غرونو ســلامونه دي

پورې له بحــــــرونو، دا شيا دزړه په خـــونه کې
او سي ا فغـــانان ترېنه تاو شوي او چت غرونه دي

داقهرمان قـــوم اوږد ماضي لري ، تاريـــخ لري
ډک يې له مېـــــړانو دهر عصر کتـــــابونه دي

چـــا چې پورته کړې په ا شيـــا کې دتېـــري توره
دوی ترېنه غـــوڅ کړي ورمېږونه او لاسونه دي

زړه يې دزمـــري، نظر د باز، يرغـــل يې تندردي
وړي فا تحـــــا نو ترې لحد ته ارمـــانونه دي

خـــاوره دغيرت ده ترېنه جـــار شمه لو گی شمه
ثبت يې په هر گـــام کې دتاريخ انقـــلابونه دي

ما له هسې خـــاوري د جاپـــان غيرتي ولس لره
ځـــــان سره راوړي دوروری تازه گـــلونه دي

دا گـــــلونه څه دي د وروری بــــرابری بوټي
دا دافغـــــــنانو ددې عصر شعــــــارونه دي

موږ له نړیـــــوالونه دوستي غواړو وروري غواړو
ځـــکه مـــــو پرانستي هرملت ته دزړه ورونه دي

شرم دی انسان ته چې جنـــګیږي له خپل وروړ سره
هر ځاځـــــکي دوینو کې فتنې دي، آفتـــونه دي

واړه سره یو دي، سره ورونه دي ، ملـــــګري دي
ټـــول بشـــر یوه ونه، ملتـــــونه یې ښاخونه دي

توکیو ۲۸ر۸ر۱۹۶۳

غرونه او سلامونه

والـــــــوتمه والوتم ، دغــــــرو له څوکو والوتم
راغلـــــم دڅپو او توفـــــانو سمنــــدرونوته
ستر جیحون مې پرېښودچې ټکرې خورې له غرو سره
ځـــــان مې که گــــــوزار د سمنـــدرو ټکرونوته
زه وم الـــــوتونکی د کمــــرونو، لامبـــوزن نه وم
باز ومه دغـــــرونو توفان راوړم دریـــــابونو ته
نه لـــري او نه لـــــري دغـــــرونو نېشه نه لـــري
هر څـــــومره چې ځیــــر شمه اوږدو دساحلونوته
هره ورځ فوجي ته رسوم د هنـــــدوکش ســـلام
وړمه د لـــــــویانو پیغــــــامونه پیونـــدونوته
یو وخت کې غوړېږي دفوجي او هندو کش گــلان
یو به سم گــــــلونه دجاپان خپــــــلو گلونوته
جوړې به غــــونچې کړم دفوجي له ســـلامونونه
کې به ږدم غونچې د خپـــــلو غـــرونو قدمـــونوته
یوبه ســــــلامونه دبزگـــرو شم بزگـــــــروته
گـــــوا کې درناوی دپاکو زړونو پاکـــــو زړونوته
جــــــوړبه دگېشا دزلفو تار نه ربــــــابونه کړم
وبه ښیــــم دود د ولســــــــونو ولســــــونوته

توکیو ۲۵ر۸ر۱۹٦۳

د جاپان سبا وون

په جـــا پان باندې چې خـــور شي سباوون
زماله زړه نه را چاپـــر شي مـــوج خون

هرې خوا ته چې خو ځېـــږي د لمر لوښې
لاروهي زمـــــا په زړه یا په لړمــــــون

نه په دود ســــره پوهېـــږو نه په ژبه
نا هیـــــــلي ده ثمـــــره زمـــــا د یون

ماوې نن به ګـــــوندې راشي زما کورته
سره پـــوه نه وو راغـــــلې وه پـــرون

پاس په ستــــر ګوبه مې کېنوي که پوه شي
جا پـــــانۍ زمـــــا د مینې په جـــنون

دلته لري دجـــــــا پا ن په جـــــزیرو که
را چـــــاپیر دی غم دخلـــکو د ژوندون

یا به سر وربانـــــــدې کېـــږدمه پوهېږم
یا به ودروم په پښـــو ویـــــده پښتـون

له ځیګـــــره مې د وینو فـــــوارې ځي
چې را یاد شي خپـــل ځوانان هغه جبون

نیکو . جاپان ۱ر۹ر۱۹٦۳۷

انتخاب

په لمبـــو لمبـــو اورونه د شبـــــا ب
راکې مـــړه شول د هـــوډونو په حساب
ما هر څه له خپــــل وطنه قربــــا ني کړل
هم دغه و زمـــــا دعمر انتخـــــا ب

ماهېر کړه

ما وې نجــــلۍ لیږه ستنه شه ځـــکه
خدازده چې بیـــــا سره پیدا کـو دلې

د گولو څانـــــگه راکـــږه شوه په ما
په ســـــوې سایې ویـــــل ولې ولې ؟

مـــــا ویل بازیمه د لوړو غـــــرونو
آخــــر به الـــوزمه پوه شوې گلې

زه یم دغـــــرو د دریـــــابونو نه یم
ببخـــــــایه مه کـــوه دا هلې ځلې

دغم وریځې پې خـورې ورې شوې
لـــــــکه ما شـــوم یې راته وژړلې

ته خو به والـــوزې دغـرونو به شې
چـــاته پرېږدې دغه ماغمځپـــــلې؟

ما ویل هـو دژوند تقـــدیر دي دغه
غم د مردانو ، مرد دغم دی نجـــلۍ

زه یم دغـــــرو دسمنـــدر به نشم
څه وکـــم ببلۍ دي د برخـــو تلۍ

رانه چا پیـــر دي دوطن خوبـــونه
دغـــرونو مینه مې دو کـــارېي ولې

زه هم، وطن لـــــرمه ولس لـــرمه
ماته په لار دي ډېرې ستـــر ګې هلې

وزر مې ســـوځي د پرواز په هوس
ګـــــرزېدی نشم اور مې اخلي تلې

هېر که ما هېر که ، لکه هېر خوبونه
خدا زده چې بیا سره پیدا کو دلې!

توکیو۵ ر ۱۰ ر ۱۹٦۳

اې زما ورانه وطنه

د سوچي[1] په سا حــلو کې را په یاد شوې په فــریاد شوم
اې زمـــــا بد مــــــرغه ولسه ، اې زمــــــا ورانه وطنه
دلته ژوند دی ، دلته خوند دی، دلته شور، دلته نشاط دی
حـــــوري گـــرزي ډله ډله، هیڅــــو ک نشته بې مینه
په دې ښـــکلو ښکلو سیمــو دانسان لاســــونه خوځي
غــــرونه شنه ، بـــــاغونه سره دي، ټوله ځمکه ده چکنه
هره پېغـــــله چې تېـــرېږي ، یوه لیــــلاده یوه دنیــا ده
که را غبــــرگه یوه وږمه شي ، ته وا راغـــــله له ختنه
تور دریـــــاب لونې ځگـــونه ، ساحل اخلي ټکـــرونه
سپین مرغـــان ور باندې ښوري،شنه فضا ور بانــدې پلنه
د دریاب دزې په شـــــگو پېغلې نجــــونه کتــار ناستې
هسي لامبـــي لــــکه بطې زده یې نه وي الــــــوتنه
هر یو مـوج چې را پیداشي ،سر را جګ کړي بیا په شا شي
څپې تلــلي دي له واکه، کــــــړي د نجونه گــــوېږنه
ځو ک لمبېږي، ځو ک نڅېږي، ځو ک خوا له کړي یو تربله
ځو ک را گـــرزي په باغونو، ځو ک گــلان وړي له چمنه
د تمــــام ساحـــل دپاسه ، د مـــــوزیک څپې خورېږي
ځــــوا ن روسي کمپوزر وړی دا میــــدا ن له بتهوفنه[2]
په فضا کې یو ځـــــای شوی بوی دعطـــــرو له شرا به
په څپـــو کې یو ځـــــای شوی تور دریاب له سیمین تنه

څو ک ړنګېږي، څو ک جګېږي، څو ک جوړه ځيني يوائې
دچـــالېڅه، دچـــا غـــاړه، ديوه لاس د بل لمنه

دچـــا شونـــډې په شونډا نو، دچـــا زلفې په چشمـــا نو
آزادي ده ، کـــا مراني ده ، څو ک له چـــا نکه پو ښتنه

مګـــــرزه غريب تنهـــا يم، نه نڅيـــــرم، نه څو ک بيا يم
نه د کـــــاريم، نه د ښـــــکار يم، نه مې زړه شته نه مې ينه

که نېشه شم که ګـــو شه شم، را يا دېـــــږې درته سوځم
درته ســــوځمه در جـــــار شم ، اې وطنه بې څښتـــنه

دسو چې د ګـــلو سور رنګ، سرې لمبې دې را تـــاو ېږي
نه آرام شته، نه قـــــرار شته ، په ګـــــرزا په کېنـــاستنه

زه د کـــــــوم زخم دوا شم ، زه دچـــا په تســــلاشم
ستا په کـــــار کې واک وتلی، همـــ له سره هم له تنه

نه چـــا بوټی در کې شين که ، نه چا جـــوړ درته ماشين که
حا کمــــان کوي حکمونه، تاجران کـــوي شکونه

په ځنځيــــــرو يې تړلی، په سمــــومـــو يې لړلی
دود دې وزي له چمنه ، ځـــــوځ دې خېــــژي له سمنه

په کــــابل او په زابل دې ، دنفــــاق اورونه بــل دي
لور خپـــــل مور ته په زړه غله ده ، زوی له پلاره کړي وهنه

څو ک ناروغه څو ک په لوږو ، څو ک په وږو ، څو ک په سپږو
تـــول ژونـــدي دې بې پرتـــو ګه ، واړه مـــړه دې بې کفنه

نه ورشـــو شوه دشنيليــــــو، نه پټي شــــول د لښتيـــو
نه شپـــــونکی موږ شو په غوښو، نه بزګـــــر موږ شو له نغنه

ستا دپاک آسمـــان دلاندې، ټول جهـــان ویران ویران دی
ټول جهـــان ویران ویـــران دی، زه به کــــومه سمومه
زمـــا دې لـــوړه وي په مینه، دافغـــان په پاکه وینه
نـــوی زړی به رسیـــبږي، زمـــا په وینو به شي ونه
گـــام به واخلمه میــدان ته، سر به کیـــږدم امتحان ته
ستـــا په لـــورې به در ځمه، که شي لار دستنـــو ستنه
ستـــا ویده به رابیـــدارکم، ستـــا لارورکي به په لارکم
ستـــا دغـــرو ویده بازان به، رااوچت کـــم له دمنه
اوربه بل دآزادۍ کـــم، بیا په خپـــله به پتنگ شم
خپـــل ژوندون به ترې قـــربان کړم خود به کړم دعشق مننه
ترهغو به لاس وانخـــلم خو په غـــروکې دې رڼـا شي
اې زمـــا غـــریبه ولسه، اې زمـــا ورانـــه وطنه

سوچي ۱۱ر٦ر۱۹٦۴

(۱) د تور سمندر گي په غاړه دروسیې یو ښار
(۲) بتهوفن (۱۷۷۰-۱۸۲۷) دجرمني دکلاسیک موزیک یو ستر مصنف.

مايا كوفسكي

په مسكو كې د ګور كي د كوشې خوا كې
مايا كوفسكي درېد لى لكه غر
ملتونه دشورا ورته ولاړ دي
غوړولى ستر مسكو ورته وزر
خپل هدف ته هسي ځير دى ته به وا يې
په ښكار نښتى دى دوړي باز نظر
هومره دروند هومره ډاډه په ځاى ولاړ دى
لكه و نيسي خوشحال خټك خيبر
چې كلونه څو تېرېږي دى لويېږي
زمانه وربانديې نلري اثر
پخپل يون كې يې آسمان له ګروې ونيو
له تقدير سره يې و وا هه ټكر
په حرمت مې مغزى هيچاته كوز نشو
مګر ده ته مې كوزېږي مغرور سر
په عالم كې يې دسولې پيغام خور كه
وروروليې ته يې را وبا له بشر
مګر ته اې ستر ا نسا نه، اې شاعره
تابه ستايي څو شاعر شته څو اثر
څو دنياوي ستا پيغام به ژوندى ساتي
ستا اشعار ، ستاسرودونه، ستا هنر

زما له زړه را اچتېږي داچې وایم
ما یا کوفسکي درېد لی لکه غر

مسکو ۳ر۷ر۱۹٦۴

قلندر شا عر

بیـــا د زمـــانې ډمې اخیستی نوی چنګ دی
لاس کې یې نیولی دبادې په ځای کې بنګ دی

بیا په غــرو رغو باندې خور شوی دبهار نسیم
غــوږ نه مې چــاپېر دجنـــکو دزلفو زنګ دی

چابانـــدې چې لګي دراتلونکې پسرلي نسیم
دغه زوړ جهـا ن پې دزندا ن په شا نې تنګ دی

سین چې له ډبــرو ســره سر وهي په لاره کې
ښیې په ښـــکاره چې حر کت پخپله جنګ دی

زه د شـــلم قـــرن قلندر غوندې شاعر یمه
زمـــا بوسه په ټولو جنــکو باندې قلنګ دی

کابل ۲۵ر۱۲ر۱۳۴۵

د سبو پېټۍ

لاره کې مـــــوټر په یوه بېـــــوزله ماشوم راغی
ووا هه مـــــوټر له ځـــــایه لس گـزه گزار شو

ودرېـــــد گرندی لـــــکه خوني لېـــوه پسه ته
راغی ترافیـــــک یو څه مبـــــلغ ته تمه دار شو

یوه شېبکۍ وروسته ماشوم خلاصې کړلې ستر گې
ودرېـــــده، بې واره په ژړا او په کـــــو کار شو

ماوې گــــوندې ژاړي خپـــلو وینو او زخمونو ته
ده نا څاپي پرانیستـــــلې شونډې په گفتـــــار شو

څه شوه خـــــدای دپاره هغه زما د سبـــــو غوټه
پـــــلار به مې پې مړ کړي که خبر زمـــــا په کار شو

کله چې یې ستـــــر گې په پا شلو سبـــو راغلې
هڅه یې ور وکـــــړه بیا ـ په ځمکه را گوزار شو

وې رېږدېدي گــــوتي په خـــاپوړو ور نیږدې شو
غېـــــږ یې ترېنه تاو کـــــړه په سبو باندې هوار شو

وینې یې لښتی شوې په مـــاشوم صورت یې راغلې
توی شوې په سبو، دسبو پېټۍ پې خونکـــــار شو

ما چې په زړونو ســـــتر ګو ولیـــــده د الـــــوبه
زړه مې له نـــــــړۍ او نړیـــــــوالو نه بېزار شــو

یو په بېــــکسۍ کې وړۍ مــــــري دموټر پېښو ته
بل په بېــــکسۍ کې خلــــــک وژني او سالار شو

اې په زرو مستــــــو لیړ راکـــوز شئ چې د ا فقر
ستاسي دچــــړچو په قیمت خلــــکو باندې بار شو

کابل ۱۵ر۸ ۱۳۴۳

له زمانې سره يوځای

تښتي شپې او ورځې زېږي نوې زمـــــانې
ځغلي زما له خولې ور سره سمې تـــــرانې
لېږم له هر گام سره لښکر د ارمانونــــــو
ساتمه را تلونکو ته درزم نشـــــــانې
لوبم لکه باد دسباوون ديار په زلفـــــــو
غـــوا ړم ماتـــولو دځنځيـــر ته بهـــانې
هر آواز چې جگ شو دمر دانو له مرۍ نــــه
رېږدي يې له زوره زړې شوې بتخــــانې
راشئ چې د ميو دريا بونه راروان کـــــړو
نوي يـــاران نه مستـــوي دغه ميخانې
ځغلم د زمان له قافلو سره په مخــــــه
ودي کړي رقيب څه يې چې خوښه وي کانې
سر که رانه پرې شو مابخشلی دی په جنگ کې
نکړي سربازان له د ښمنا نونـــه مـــانې
لري کړه صياده داعبث دامونه لـــــومي
زه يرغلي بازيم رورږدی نه يم پــــه دانې
هرې زلزلې سره په غرونو دوطـــــن کې
زما د زړه له اوره پورته کـــــېږي زبانې
مه يې ويروه لايق دسر په سودانـــــدی
هسي خدايږوغواړي سر بازۍ ته بهـــانې

کابل ۲۹ر۹ر۱۳۴۵

بوللہ دپسرلي هرکلي ته

غرونو باندې پلنې شوې وریځې دنیسان
مځکې باندې اورې مرغلرې دباران
مستشول بیا چړونه په نغمو کې دزرکانو
خوځې کتارونه بیا دزاڼو په کسمان
هره ترانه چې د دریاب له څپو وزي
پو کړي په بېځانه دنیا گئ کې نوی ځان
خاندي په ډبرو ځراغونه دلاله
وزي له سپېرو خاورو گلونه دریحان
سپین گلان په شنه مرغه کې بربښي زما له سترگو
شپه کې دمستط ده شنه اسانکې کهکشان
هر څاڅکی دوینو مې لمن لمن گلونه شول
رگ رگ کې مې خوځې دشعرونو بلبلان
وریځې چې کتارې شي دغرو په دیوالونو
ته وایې چې خوځې په افق کې سپین وښان
شور چې شي دتالندې غوړوته هسې رسي
ځغلي په اسمان کې یرغلگر جنگي اسان
سم شول په سارا باندې دگلو چپاوونه
وخاته په تړو دریدي گلو سپایان
غشي دلمر اوري له کړکیو د وریځو
شنې زرغونې واخیست له رستم څخه کمان
جوړ کړل پسرلي له نسترن نه سپرونه

وایسته له تېکې سوسن توره داحسان
وربځې په افق کې سرې سکروټې شوې داور
تاو شوه استالف نه سره لمبه دارغوان
سپین د واورې الوزي دغرو له سر او ږیري
زوړ چونغر بدل که لمر دمینې بیا په ځوان
تالو کې خورې شوې دشپونکي دشپېلي شڼېکې
بولي طبیعت ته گوشه گیره شاعران
رسي دبزگر ستومان زړگي ته نوې دمه
خوځي په رگو کې دشپانه نوی ارمان
او ښکو دباران ته دبرېښنا خوله خند نۍ شوه
زوړ جهان تکرار که داضدادو امتحان
ویلي الماس څاڅي دتاکو له غوټو څانگو
گلو ته نذرونه دشرابو وړي رزان
ته اې زما یاره ولي گرزې لرې لرې
راشه چې سیندونه دخنداوو کو روان
زه به دخپل زړه بلبل راضي کمه چې در شي
خیر که په سینه باندې دې رپي دوه بازان
جار به دا بلبل ستا دبازانو تر مستۍ کم
جوړ به بل دده له فریادو کمه جهان
وخانده چې وسپړي غوټۍ ماشومې شونډې
وناڅه چې مست شي هم زمین او هم زمان
ما باندې خوره که یوه خیمه دتورو مشکو
یو ځلي خواره که په پالنگ زما زلفان

زړه که دې دښکار مینه لري زما دلبره
غشي دښو زما سینې ته که نشان
مه ګوره او بو کې هسي نه چې ستا له مخې
ډوبه زما دمینې دنیا ګۍ شي په توفان
ما له دې ساړه قالبه وباسه دورځو
مست مې که، بېخود مې که، قربان مې که تر ځان
شور راکه، ګداز راکه، قدرت دسربازۍ راکه
ما ته هم طبیب شه، هم دارو شه، هم درمان
ومې منه، زړه راکه او یار دتورو شپو مې شه
می شه، پیمانه شه، زما تن شه، زما ځان
ومې سوځه، ومې رټه، خاوره دسارا مې که
کاشکې سپېلنی شم او له تا شمه قربان
ګل مې که، بلبل مې که، شانه دخپل سنبل مې که
او یاره ! له خپلې بېدردۍ یمه ستومان
داسي بېدردي چې سوځي سوځي مې هډو کې
داسي بېدردي چې سړوي زما فغان
داسي بېدردي چې زما له مینې سره لوبي
داسي بېدردي چې زغمای نشي عاشقان
یو ځلي دې ستر ګې زما په زړه که هسي خښې
واورم فریادونه کې دننه دانسان
هله به بیا وبولم دژوند خوږې سندرې
وبه شرنګومه جرسونه دکاروان
سمه به ګرمي کړم دنغمو په مړو ایرو کې

مست به کم سیندونه سپېره غرونه به لړزان
ور به ماتو زړونو ته پیوند کمه دهیلو
ور به مړاوو هیلوته گرمي کم جاودان
متې به مې روغې کم له تیږو دپولادو
سر به حادثو ته کم داو سپنې سندان
دې لوځو پټو کې به خواره دعشق گلان کمه
خپل ښکلي وطن ته به جهان کمه حیران
شپوله به د گلو په عطرو کې لېونۍ کمه
بېل به کم دوریو له رمې څخه لېوان
اوري به خوښې له کانې کانې ،بوټې بوټې
سم به شي له هیلو دزلمو سره زمان
یوبه سي سیندونه له دې غرو سمندرونو ته
زموږ دورورولۍ او دیووالي داستان
مست به سمندر شي له تودو بشارتونونه
وبه نځوي په تورو تلو کې کبان
بیا به دڅپو هاتیان وروليږ په غېږو
وبه خوځوي زموږ په فخر کې توفان
هله به وما ناکامه او ښکې مرغلرې شي
هر داغ دسینې به مې یاقوت شي درمان
هره ترانه چې دلایق له خولې نه وزي
وايي حماسه دعظمتونو د افغان

کابل ۷ر۱ر۱۳۴۱

بولله دوطن په ماتم اوپرتم کې

بیـــګا خوب کې را ښــکاره شوه دخوشحال د منډو سیمه
له لېمــــــو نه مې روان شول په ځپــــو ځپــــو رودونه
اورا خیسی و شنېـــــلیو د مــــردان په پولــــــــه پوله
اوربدلې ترې ســـــکروټې، جـــګېدل ترېنـــــه دودو نه
دپنجاب له تورې خولې نه، شنې لوخړې غړوسکه غړوسکه
تو يېـــــد لې پېښورته ، وې يې نيســــــه اې پښتــــونه
هره ونه فـــــــریادي وه، چې زه سوځمـــــه زه سوځـــم
له هر وره هرې کـــــړکۍ نه ، چـــا پېر شـوي وو اورونه
دوطن په شنه لمن کې ، په هـــــــر بـــا غ او هـر چمن کې
بهېـــــــدل داور سينــــــونه ، جوړېــــــد ل کې تنـرونه
دپښتون په برخه جنګ شو، خپل وطن ور با ندې تنګ شـو
دننګیا لو په کـــور راغلـــه ، د لـــو ټمـــارو چپـــاوونـــه
دمیر ويس مرۍ ته لاړې ، دګرګين خوني منګـــــــــــولې
دغوټۍ هيلو ته سيخ شول، دخزا ن ســــاړه بادونــــــــه
دايمل په غيـــــرت خاندي ، دپنجـــــاب دغـــلام ستر ګې
دبابا له نغــــــــري باسي دپښتـــــــــون عصمتۍ جونه
دلنـــــــډي له سينې وزي دغضب تـــــــکې سرې کو کې
دخيبـــــــر په زړه کې ايښي دپيـــــــړيو کســـــــاتونه
دپامېـــــــر په څوکو څـــــاځي دالماس له تورو لوښکې
بله نشي له دښمنه مـــــــــــــاتووبه غـــــــــــلافونه

دهېـــــلمند دڅپـــو وښې، له غضبه گـــــــوښې گوښې
سره ځغـــــــلي لکه وربځې، سره اوړي لـــــــکه غرونه
اباسين چې لا اسيـــــــر دی، پښنه تړلی په ځنځيـــــر دی
اوس تر زغـــــــرو لاندې ناځي، جقـــوي تور ځنځيرونه

✸ ✸ ✸

دابه کـــــــله پای ته رسي دا زمــــــوږ دپيغـــــور عمر
دا به کـــــــله رالنډېږي دا زمــــــوږ دکـــــــور غمونه
دا به کـــــــله رانړېږي د غليــــــــم د ظـــلم باړې
دا به کـــــــله پورته کېږي دا زمــــــوږ سره بيـــــرغونه
دا به کـــــــله پای ته رسي د پښتـــــون ناپـــــايه چيغې
دا به کـــــــله تمامېږي دا کيږدۍ ستـــــړي مزلونه
دا به کـــــــله پای ته رسي دا زمــــوږ دخلکو منډې
دا به کـــــــله اوچتېږي دا لوېــــــــدلي ټيټ ســـرونه
دا به کـــــــله راپارېږي دا زمــــــــوږ دغوسې تريخې
دا به کـــــــله راپاڅېږي دا زمـــــــــوږ خره غيرتونه
دا به کـــــــله راټولېږي، تر وطنه به جــــــــــارېږي
دا ددښتــــــــو دلمر سوي،دا دغــــــرو رغو پسونه
څو به دغه تور پنجاب وي، زموږ په وينو به سيراب وي
څو به دوی وي او حکــــــمونه، څو به موږ او زندانونه
څو به دغه مــــــــودودي وي، ورسره به مردودي وي
څو به دا مــــــــلا او ملونه ، څو به دا دم او دامــــــــونه

ځو به دغه پيښــــــور وي ، پښتنو ته به سقـــــر وي
پنجــــا بي ته به جنت وي، پکې جونه او جــــامونه
ځو به دغه اباسين وي ، له غمـــــو به يې زړه شين وي
ځوبه دې جنـــــګې خيبر ته ور په بر خه وي شرمـــونه

✸ ✸ ✸

اې دلو ننـــګو ککرو ! چېرې خــــاورې شوئ دخاورو
د خوشحـــــال په شناختـو ګرزي د اورنګ د زوی اسونه
دتاريـــخ ميړني چېرې؟ تېغ يې کــــوم ، لښکرېي کوم دی
دافغـــا ن په نامه چېــــرې ، هغه ځغـــا ستې او ننـــګونه
ګــــــرمي تللې ده له لمـــــره ، پښتـــــو تللې له خيبـــره
په تيـــــرا راخــــورې شويې، سړې شپې ســـاړه کلونه
په دې خاوره کې ګرمي وه ، په دې خــاوره کې مستي وه
په دې خـــــاوره کې نغري وو، په دې خاوره کې دودونه
له اټــــکه تر چتـــــراله اوس ختــــــــلې سا له سيمې
نه يې ژونـــــــد شته په هلو کې، نه يې خوځنـــده نبضونه
اوس چې دلته کوم پښتون دی، ښه مريی دی ښه زبون دی
نه يې زړه کې عشق د تـــــورې، نه يې سر کې هـــوسونه
داچې لوړې يې شمــــــلې دي، د کـــلدارو يې ا سرې دي
دافغـــــان په ننګ ځوک نه کا، نه جنـــــګونه نه مرګونه
اوس دبست په تاق کې خـــوب کا دسارا ستړې ګيدړې
د زرنـــج په شـــــګو نا ست دي دوحشي لېــــــوه پلونه

اوس دغـــور په غرو کې ورکې دغـــوري زمریو ځالې
اوس دبلـــــخ خاورو خـــــوړلي هم یما هم یې توغونه
دمحمـــــود په ښار خــوره ده دتاریخ دمـــرګ برستنه
نه پیـــــلان، نه یې لښــــکرې، نه ا رم ، نه یې رمونه
په بامیـــــان دآسمــــان ستر ګې تکې سرې لا له غضبه
د بــــودا مخ پسې توږي لا داو ښـــــکو غور ځنـــګونه
د چــــونغر په لمن ورکه دکـــــــوشان د دور نښه
موتې خـاورې ټول ښارونه، څو سکروځې ټول قصرونه
بر د غــــور دغـــرونو غاړې ، بې غــــروره بې سروره
جام له شرمه ځـــوړند کړي هریرود ته خپـــل غوږونه
غرجستــــان چې ویرانه ده، کې ویده لا زمـــــانه ده
شرمنــــــــده لـــوړو بادوته ، دبا با دغـــــرو سرونه
بدخشان ـــــلوږې وژلی، انسان وږی، حیـــوان وږی
څه که غــرونه یې سره زر دي ، څه که تیږې یې لالونه
اې آزادو خلکو څه شوئ؟هوډ مو څه شو، ننګ مو څه شو ؟
کوم دي کوم دي یرغــلونه، چېرې چېرې مرچــــلونه ؟
کله کله به نــــاره شي ، تکه سره به تاتـــــــره شي ،
داټک لمــــن به سره شي او آزاد به شي مریـــــــــونه ؟
دا جــــــنګي مارغان به چېرې ، خـــوروي دبري زیري
دا آسمـــــان به کله پوښي داورونو درمنـــــــــدونه ؟
دا به کـــــله راځرېږي دغضب دتوفـــــان وربځې
دا به کله ترې اوربږي سرې ســــــــکروټې تندرونه ؟

دا به کله کـــــانې چوي، دابه کــــــله غرونه خوځي

دابه کــــله تکه سره شي داسمــــــان دا نیلي خونه ؟

دابه کـــــــله غېشي ولي تر برېښنــــا چټکې ګوتې،

دابه کــــــله تورې باسي دپولادو مــــــړوندونه ؟

دابه کــــــله لاره وزي درانه جهـــــان پرلوري

دابه کــــــله پخــــلا کېږي رټل شوي ارمــانونه ؟

✸ ✸ ✸

اوس خـــو وخـوځه له ځــــایه چې داور لمن ته رسي

په نغـــــري نغــــري دې اوري دپېـــــــړیو لعنتونه

ستــــــا دتورې باچــــا خان شو دپنجاب دخندي خلی

ته لا څه ته منتظـــــــــــرېې نور به څه وي ذلتـــــونه

که اورنګ دی که فرنګ دی ، دواړه یو دي، واړه یو دي

که ایــــوب دی که بوتــــو دی دهماغه خره غوږونه

توره وباسه له تېــــــکې چې ریښتــــونی یې باور شي

ستا په ننـــګ او په میړانه ، ستــــــا په توره اې پښتـونه

هـــــره لاره ورته نیسه ، هره تیـــــږه ورته څـــــاره

هر ګـــودر ورته ګــــرداب که،هره ورځ ورته کــلونه

بانــــدې ویې شـــلوه خېټې، ترېنه ویې باسه ستــرګې

پې ور ویې ځپه ژامې، پې ورمـــــات یې که غــاښونه

سمه غر ورته سنـــــګر که، ناپایاو ورته ګــــودر که

پربـــــــکوه ترېنه لاسونه، غوڅـــــــوه ترېنه سرونه

هر قـــــــدم ورته دربړه، هره لـــــو ښت ورسره وژنه
چې په مخه ور ادا شي دپېـــــــړيو تـــــــاړاکونه
دکبـــــــرونو کنډولی يې تورو خـاورو کې نسکور که
چې را پرېوزي له مستۍ نه، چې را کـــوز شي له جنونه

✹ ✹ ✹

زه دې خپـــل وړه ته حيران يم، دې بې وسه وطنپـال ته
ته به وا يې اجـــــاره دي ، ددې ټول وطن غمـــــونه
دشاعر زړه خو شاعر وي حسن غواړي شراب غواړي
جـــــوړوي په تصور کې دخپـــــل خوښې جنتونه
کله رغړي پاس په وربځـو، دسپوږمۍ دشودو جام کې
يا د يـــــار په توده غـــــبږ کې په سر اړوي اورونه
دشـــــاعر دنيا خو هسې يوه رنګينه دنيـــــاګۍ وي
دا په تا ولي رالام شــــــول ټول دردونه او رنځـــونه

✹ ✹ ✹

اې وطنه زمـــــاتنه دا دتـــا د مينې کـــــار دی
چې را سم يې کړه کــــــوګل ته دا دوينو سېلاوونه
ته زمـــــا دعمر خوندېې، ته زمـــا دزړه خاوندېې
ما ګــــــاللي ستا لپـــــاره څه چې دي ټول کړاوونه
ما چې هر چېـــرې خندلي په مستۍ کې ستا له شوقه
زما خـــولې ته را سم کړي ظالمانو خپـــل سوکونه
ما چې تا بانــــــدې ژړلي، ټولو سپـــو راته غپـــلي
ستا په سر راته شېـــــرمه دي دسپـــکياوو تعذيرونه

که هر څـــــو په تا ځورېږم له دې ځــــوره نه مړېږم
ستا لېـــــاره يې زغمـــاى شم څه چې دې ټول کړاوونه
زما په ټول وجود خـورې دي ستا دمينې د لمر وړانگې
زمـــــا په پله پله کې بهېږي ستـــــا دمينې شـــــرا بونه
ستا نسيم د لوړو غـــــرونو ځان پوکي زمـــا په تن کې
ستا ددښتــــو د باران بوى مستوي زمـــــــار گونه

✸ ✸ ✸

دا وطن دې تل آبــــــادوي، دا سنـــــگر دې تل آزادوي
پـــــکې خوځې دې وريځې، کې بهېــــــږي دي سينونه
پــــــکې پلنې دې رمې وي، پکې ډېـــــرې دې گلې وي
کې دې څرې سور کې وښې، کې دې ځغلي سپين اسونه
کې دې ښورې دلمر وړانگې، کې دې ناڅې د گل څانگې
کې دې ځلې رڼې پرخې، کې دې مست وي شنه رودونه
د آسمان خول دې رنگين وي، دښد يا څادر دې شين وي
لنگـــــوټې دغرو دې سپين وي، سور انسان سره هدفونه
توره وريځ دې نقــــــا شي کا، مسيحــــا دې جما شي کا
زمرد دې فرا شي کـــــا، رشک چين دې شي دښتــــونه
د افق لمن دې سره وي، په دې غــــــرونو دې خــــوره وي
کې دې الــــــوزي بادونه، کې دې پــــــاتي وي يادونه
دا يادونه د ننـــــــگونو، دا يادونه د جنـــــــــگونو
دا خــــــورې ورې کـــلاوې، دا اوچت اوچت برجونه

دا دسپـــــاندو بوي بېديا کې، دا دنجونو شور په ورا کې
دا جلګې جلګې ملـــــــکونه، دا هوار هوار رغــــــونه
دغه جــګې جګې تږې، دغه غـــــــرونه دړې وړې
دا بهان بهـــــــا نده لړې، دا ځپـــــان ځپا ن خوړونه
دا په واورو پټې ځـــــو کې، دغروب دلمبــــو نو کې
دا ځنځیر ځنځیري غاړې، دغه نېـــغ ختلي غــرونه
دا غونډۍ غونډۍ دخـــاورو، دا پوټي پوټي دشــګو
دغه ځوړې ځوړې تیږې، دا پوړۍ پوړۍ کمـــــرونه
دا دتالنـــــــدو سنـــــدرې، دږلیو مـــــــــرغلرې
دا ببـــر ببـــــره بوټي، دا حشي وحشي ګـــــلونه
د سپوږمۍ په ښکلې شپه کې، دچوپیاوو په سینه کې
د وښـــــانو کـــاروانونه، دشپېـــــــلیو آوازونه
دغه شنې بخمـــلي ښېځې، دا په غرو ځپرې وربځې
دا چمن چمن ګـــــــلونه، دا رنګین رنګین لاشونه
دا سنـــــــد رېږي دپوټيو، دا شفتـــلې د پټيـــــو
دا لښـــــکري دغوټيو، دا بخمـــل بخمل چترونه
دريدي توفان په راغ کې، دګلاب مستي په باغ کې
دا دنیـــا دنیا رنګـــــــــونه، دا دریا دریا عطرونه
دغه ښويي ښويي پرښې، پې خورې دبېښنا کــرښې
په ږبرو کې پړقـــــــــونه، په پړقو پسې ټکـــــونه
همدغه زمــــا وطن دی، ځما ځان دی ځما تن دی
له ده بل زما اورونه، له ده رنګ زمــــــا عشقونه

دی رڼا زما د ستـــــر گو، دی طاقت زمـــا دغبر گو
دی زما دژو نـــــدون شومه ، له ده رو غ زما فکـــرونه
له ده جـــــوړه زما وینه، زمـــــــا ژوند او دده مینه
له ده پلنې دا سنـــــــدرې، له ده پورته دا شعـرونه
له ده جوړ زما بنیاد دی، هم مې پلار هم مې اولاد دی
ده ویــــده کړه اجـــــــدادونه دی به روزي اولادونه
څوژوندی یم دی مې کوردی، بیاچې مړشم دی مې گوردی
زمـــــــا تن د ده له تنه ، زما هډ دده هـــــــډونه
زه که ســـــایمه که تن یم ، سرتر پـــا یه دوطن یم
زه وطن یم ، زه وطن یم، زه یې سین ، زه یې مـــوجونه
څو همدی زمــــوږه مل وي، دنجـــات ډیوه به بل وي
دی قـــوت زموږ دمنـــډو، له ده جگ زمـــوږ غــږونه
زه همدغه قبـــــله ستایم ، دا لمنځمه دې ته پـــا یم
دا وزر زمـــــوږ دهڅو، پې ژونـــدي زموږه زړونه

✸ ✸ ✸

د«لایق» د سینې اوره خپـــــل نغري کې لېـــونی شوې
ودې نه ښــــوول نړۍ ته، دوطن د زړه داغـــــــونه
لا کېږدۍ هغه کېږدۍ دي، چې پې تېرې سل پېړۍ دي
پېڅــــــول لا دوزغنــــــو، دکـــوچي لاهغه خونه
دا انسان بایـــد آزاد شي، یو ځل وخـــاندي او شاد شي
دا هیـــر شوی بایدیاد شي، ظالمـــان شي سرنگونه

لا گـــــا لي يې له نا كـــــامه، له آ غـــا ه تر ا نجامه
د ړانده ه آسمـــــا ن ځورونه، د كاږه حـــــا كم ظلمونه
دغم ځـــــلي بايد وران شي، پې ورسم ياغي توفان شي
وحشي خان عاجز انسان شي او هوار شي لوړ ترجونه
د كـــــلاله لوېشتې لوېشتې ، شي دزور كمبـــله ټوله
شي ټا ټوبی دبز گـــــرو ، بز گـــــران شي سره ورو نه
دغنمو طــــلايي سين، دمـــــلاک دزړه هلاک شي
يو ځل وخاندي بزگرته دا سور سين سره يې موجونه
د كښتو په سره درياب كې سمه سا واخـــلي دا سوی
شېبه وغوړوي لمر ته خپـــــل آزادتن ا وهـــــډونه
د مــــــو گرو په تيـــاره لار برېښنا وغځـــوي مزي
په نامېندو زړو خواره شي داميـــــــــد زرين وزرونه
د بز گـــــر دژوندون ځاله ډوبه ډوبه شي خوښۍ كې
پكې ډك شي تش جامونه، پكې تش شي ډك خمونه
داوير جن ماښام برات شي ،دا غمجنه ورځ اختـــر شي
په دې وچـــــو دښتـــــو راشي دشنېليو د ريا بونه
دجـــــوار ډوډۍ لنــــده شي دعـزت په سپينو پيو
لير.روښا نه شي ليـــــر. پا كه د پيـــــــړيو ره خـونه
زيار ايستونكې را بيدا ر شي، په رازونو خبر دا ر شي
همغـــوی جوړوي لارې ، همغــــــوي باسي پلونه
هر پاڅون يې آبا دي ده، هرغورځنـــګ يې آزادي د ه
هـــرآواز چې راوباسي، غورځـــوي تور زندا نونه

له دوی بل چېرې چې اوردی،له دوی جګ چېرې چې شوردی
پې توده فضـــا دځمـــــکې،   پې رانه واړه ښـــــارونه
دوی ضـــامن دآزادۍ دي، معمــــاران دآبـــادۍ دي
په دوی ګرم سنــــګرونه، په دوی ښــــــکلي نهضتونه

کابل۱۵ر۴ر۱۳۵۳

د زردشت دښار پسرلی

بیا د بلــــخ په شنه ور شو کې، دلا له په درمنـدو کې
ده ور کـــــړي لیـــونو ته د بهـــــار ساقي بلنه

بیـــــا بان خوله خوله دی ، د تازه باران له او ښکو
د وږمـــو سپېڅـــــلي سین کې، دغوټۍ جامه نونه

غــــــوړولی په سارا کې بهـــــار فرش درنګینه وو
زړه ځمـــــکه ځوانه شویي هرقــــدم چکن چکنه

دبخدي په کنــډوالو کې ګام په ګام د ګلو شور دی
شرنــــګوي د ګـــــلو پاڼې دعــــاشق نسیم لمنه

وربځې ګل شي بیا سنبل شي د مار مل دغره په ټنډه
ریدي خپـــژي په بامونو ، خـــــاټول وزي له دمنه

له رنــــګین افق نه اخلي جادو ګر ما شام مچکې
په پستو پستو وږمــــــو کې عقل وړي له عقل منه

لمر چې کوز شي ډوبېدو ته ته به وایې داورتوپ دی
یا عــــا شق زړه د غــروب دی، را وتلی دی له تنه

یا د سرو ګــــلو له موجه را بعې راپـــورته کړی
د وفـــــا په وینو لـــــژند خپل یاغي سر له کفنه

ته به وايې له آسمــــــانه اوربدلي سره گــــلونه
يا مجنـــــون ده غوړولې په شنبليو خپـــــله ينه

يا سره توره دچنـــــگيز ده راوتلې بيا له تېـــکي
چې خوتېرې زړې وينې په بخــــدي کې لاتر ننه

يالمبه د نوبهــــــار ده د لاله په اوغـــــــلو کې
يا زردشت په سجده پروت دی په ســکروټو کې دننه

يا سرې وړانـــــگې له جنته يزدان لوني پر گــــلونو
يا توی شوی پر جهـــــان دی جهنم له اهــــــرمنه

دسرو گـــلو شا ته ښـــکاري دالبرز بخملي ناوې
لکه پيغـــله چې پرته وي دوصـــــــال په سره بړستنه

پاس له څوکو را شيوه دي تورې وريځې ړنگې ړنگې
لکه پرې چې بردي په تيـــو خـــورې څڼې شل کلنه

په بېـــديا کې سره خاندي سپين گـــلان له سرو گلانو
په باغـــــو کې لاس تر غــــــاړه بنفشه له ياسمنه

شنې غونډۍ په گلو ډوبې ، پې خورې زيړې پټارې
ته به وايې زيړ قيطــــــان دی د پسرلي په شنه چپنه

په دې ښکلي شنه وطن کې، ددې خاورې په لمن کې
کا شــــکې گل دبيابــــان وای يا دشنو درو يوه ونه

یا بــــاران دپسرلي وای اوربېدای په تړیو ځـــوځو
جــــګېدای له هره ځـــوځه دغوټیــــــو یوه ونه

په دریاب کې یوه څپه وای یا په وربځو کې لمبه وای
دغو مـــــړو ته مې ښوولای د ژوندیو خوځېدنه

جګې جګې ســـــاقي راکه، سره اورونه مهیـــا که
مـــــرور یار راپخـلاکه ،چې پې وچښو یو څو منه

ورکــــوه یې ورکـــــوه یې،مستــوه یې مستوه یې
خنــــدوه یې خنـــدوه یې، له سپېدو تر مـاخوستنه

تشوه دخــــم اورونه، تـــــودوه ساړه جــــامونه
چې دا یخې شپې یونسي، سور ارمـــــان له ارمانجنه

چې دمیــــو په مستۍ کې داجهـــــان لمبه لمبه شي
چې دسرو ګـــلو په سین کې دافضا شي سره بخونه

چې دسر له سودا خـــلاص شي سودایي د تورو زلفو
چې دعشق په سوي اخته کـــــا د مطرب سینه دننه

ګـــوندې نوې کړي تارونه دزاړه رباب په ستوني
ګـــوندې سر کړي په نغمو کې یوه نوې ازمـــــوینه

بلخ ۱۲ر۲ر۱۳۵۴

وطن ته

اې وطنه زما د ماشومتـوب
زما د ناپوهۍ او لېونتـوب
زما د بد مستۍ د زلمیتوب
زما د بېخوبیو د آ شــــوب
اې وطنه زما !

فکر مې د تا د غرونـو بـــا ز
مینه مې د تا د رګـــو ســـا ز
شعر مې د تـــــا د زړه آواز
ستا د سترې مینې داعجاز
اې وطنه زما !

درد دې دو ګړو زمـــا د ځا ن
سر مې ستا بې سرو نه قربا ن
مه او سه بې تا نه زمـــا نشا ن
اې سپېڅلې خاورې دا فغا ن
اې وطنه زما !

د پولادو زړه

دا پولاد دی که له غوښو نه جوړ زړه دی
چې جک کړی یې په ننک پرچم دخلکو
سپېلنی یې دسپر غیو دغیرت شـــــــم
څوک چې زړه کبابوي په غم دخلکـــــو

وطن ته

ستـــــا په وچو د ښتو غـــرو کې اې وطنه
ستـــــا په لارو سړکــــــــو کې اې وطنه
ستـــــا دهرې لوېشتې ځمکې په سینه کې
ستـــــا په ښارو اومېــــــرو کې اې وطنه
ستا دوربځو او شینکي آسمـان په زړه کـې
ستـــــا په وچه او اوبـــــــو کې اې وطنه
په جومات کې، په مکتب کې،په دفتر کې
ستـــــا دمـــــــړو په هډيرو کې اې وطنه
سرې لمبې او آفتونـــه راروان دي
جابران په دې حدودو حاکمان دي

کابل ۱۰ر۱۰ر۱۳۴٦

تېر شوی بهار

دځوانۍ پر خمار راغلمه زړښت ته
څو مې ستر ګې خلاصولې بهار تېر و

ترا مې لاس ور غځاوه دیار کاکل ته
د مستۍ د شپو او ورځو کتـــار تېر و

کله چې ونې پېږي تور قصـــــــرونه
کله چې ورپېږي سرې جنــــډې

کله چې غبر ګې شي په لوړو برجو
د پـــــونده وو درغـــــلي لمبې

کله چې پلنې شي په غرو رغـــونو
دځنځیـــــرو د مـــــاتوو ټپې

کله چې وخوځي د سین په زړه کې
مستې، بیباکه، لیـــــــونۍ څپې

کله چې تندر او بریښناوو ســـــره
سر را اوچت کړي د مظلوم اسرې

زه به بیـــــــا هله ترانې لیـکم
په خپـــــــلو وینو به ټپې لیـکم

۱۳۴۸ر۷ر۲۰

پښتون

څه ساده دی دا پښتون چې تــــر بګني کا
زه د زړه وینې پې چښم دی دښــــمني کا
خلکو لاندې تر پښو ستوري سپوږمۍ کړل
دی لا دوو مېږو ته نا ست دی او شپني کـــا

د ځوانۍ لمبې

راځه راځه اې مستانه نغمې
دنوي ژوند نېشې
چې ایرې کېږي او سرېږي دځوانۍ لمبې

زما ترانو ته نوی خوند ورکه
ابدي ژوند ورکه
زلمي سپاره ته بل میدان او بل سمند ورکه

هغه ځواني څه ده چې شور نلري
خاصه داور نلري
دریاب به څه وي که څپه نلري زور نلري

زاړه که وینې پروني خوبونه
خپل لیوني خوبونه
موږ ته را څېرمه کړه دعصر نني خوبونه

زموږ په چیغو کې قوت کېږده
یو څه هیبت کېږده
زموږ په هڅو کې دغرونو عظمت کېږده

راځه راځه اې مستانه نغمې
دنوي ژوند نېښې
چې ایرې کېږي او سرېږي دځوانۍ لمبې

ښرنه ــ پکتیکا ۲۶ر۲ر۱۳۴۳

ځوان ته

ژوندون یوه لار ده ، هیــله ډېره ده
توشه درنه ده ، هیلـــه اوږده ده
په هر قدم کې ، په هره لوېشت کې
دنېکو بدو یوه هنــګا مــــه ده
قدم مضبوط ږده ، وار خـــطا نشې
ستا په آرزو کې د نیا پر تـــــه ده
د ژوند سند ره و دبقا لـــــــوبه
له تا خوره ده ، پر تا تـــــوده ده
ته نوی ځوان یې ، ته لوی افغان یې
ته یوه هستي یې ، ته یو جهـــان یې

کابل ۵ر۶ر۱۳۴۸

دسبا هیله

په دې تیــارو کې
په اوږدو شپو کې
په دې غمـــو کې
په اند ېښنـــو کې
زړه ته مې رسي یوه نوې دمه
روښانه ښکاري د سبـــا بڼه

غرونه به شنه شي
ګلان به سره شي
خوښي به ویښه
غم به ویـده شي
ما ته را رسي په صبحدم کې
نغمه د وصـل په زیروبم کې

شفق سور کېږي
سبـــا را خېژي
رڼا خـــورېږي
تیـــاره کمېږي
له غرو را غبــرګه نوې نغمه ده
ژ ښته خوشبویه، ډېره خوږه ده

یه زویــه زویــه
د وطـــن زویــه
گوره تنګ نشي
عرصه ده لــویه
لیږ منتظر شه سبـــــا د تا ده
مخه دې پا که لار دې رڼا ده

کابل ۱۷ر۸ر۱۳۵۴

ملگرو ته

اې ملګرو زما دعقیدې
زما دغم په شپو کې د دېرې

زما په ترانو کې د امید
خلکو په مرچل کې دجګړې

لاس کې جلبونه دتوفان
پښو لاندې اسونه حادثې

هر قدم خطر دغرقېدو
شا او خوا اورونه د فتنې

هر آواز دتالندې د مرګ
هره سا سرکشې زلزلې

سر کې یرغلونه د بري
سترګو کې بریښنا دغلبې

مېږه مشرق له شانه غلې غلې
څوکې راښکاریږي دلمبو

بیا د شپو وهلو غرو په څنډو
سره رڼا خوریږي د سپېدو

پښو کې دپېړۍ دا سیرانو
بند په بند ځنځیر په متېدو

ورانو د پوالو کې د بزګرو
شور د آزادۍ په خورېدو

شپه د لو تمارۍ په تېـــــرېدو
لمر دعــــــدالت یه را ختـــو

اې زما ملـــــگرو د جنگـــــــو
زمـــــوږ دسرو سر کشو بیرغو

اې را ویښوونـــــکو د زنگـــو
زموږ دزمرو خلـــــکو دننگـو

اې را خوځــــــوونکې دڅپــو
اې سر مــــاتوونکو د ظلمـــو

اې لښـــــکره زموږ دار مانو
اې په مخه تلونکو سېــــــلاوو

نشته بله لاره بې له ننـــــــگه
نشته بله مخه بې له جنــــگه

ښرنه پکتیکا ۷ر۴ر۱۳۴۸

سرې وریځې

بیا د غـــرو له څوکو څوکو
سرې وریځې را ښــکارېږي
دافق تـــــوره پټــــاره
په ســـــکروټو جړا وېږي
نن دځمـــکې له ګــرمۍ نه
دآسمـــــان ښه بدلیـــږي
دا دچا دوینو رنګ دی « دآسمان لمنې سرې دي»
دا د چا د زړه له اوره په وریځـــو کې لمبې دي

دتیـــــاره ماښام په زړه کې
د سحـــر ننبې ځلیـــږي
د سبــــا زرینې وړانــګې
را خـــورېږي، را رسېږي
دجهـــان دا ضرورت دی
سره رڼا به یې خـــورېږي
دغه ښـــکلې مرغلرې شعر ندی انقلاب دی
دسبا له سره آسمـانه را ښیل شوی یو شهاب دی

سرې وريځې سپـــلاوونه
په درو کې را بهېـــــږي
دا تيارې ځپــــلي غرونه
سرو موجونو کې ډوبېږي
تور رنـــګونه راتمبېږي
د ژورو په خــــوالوېږي
اې دسرو لمبو زمنو! ګـــړندي شئ چې زړېږم
زه دتورو شپو اسير يم لاس مې نيسئ چې ډوبېږم

يا به مـــوږ يو يا به نه يو
دا جونګــــړه به رڼا شي
دا دشپې غــــارتګران به
ټولو خلــکو ته رسوا شي
دا دغم تــوره دنيـــا به
ډوبه ډوبه په خنــدا شي
دهغه وخت نيک بختانو هېر مونشي دا جنګونه
ددې تورې شپې په زړه کې دلارويو سره ننګونه

پلخمري ۲ر۲ر۱۳۴۷

دآسمان بدل رنګ

بیا بدل دی په دې سیمه دآسمان رنګ
دتاریخ د غور ځنګونو د امـکان رنګ
زموږ هیواد عبرتکده د ټول عـالم شو
ځنـــاورو ته اوښتی د انسان رنګ
دا به څـــو ک وي ؟

ننه په سینه کې مې څوک ساز کوي
شور کوي، مستي کوي، آواز کوي
مېړي مو نړۍ ته د دوستۍ پیـــام
لیکي زما په وینو د راستۍ پیـــام
ګواکې د انسان دآزا دۍ پیـــام
ګو ره دا به څو ک وي ؟

کله چې تیارو کې زه بې ځا نه شم
وډا ر شم له چا نه بې ایما نه شـــم
و لګوي دی دفضیلت څـــــرا غ
روڼ کې زما رګونه دغیرت څرا غ
تل دې وي ژوندی دا دعزت څرا غ
ګوره دا به څو ک وي ؟

کله کله غواړم چې سر کته کړم
خرشمه دچا او ځان په کته کړم
دی بیا را بیدار شي او مستي کوي
ما را گرزوي زبر د ستي کوي
نه دچا خر کېږي نه پستي کوي
گوره دا به څوک وي ؟

کابل ۱ر۳ر۱۳۴۳

یا دونه او درمند ونه

بیا په غنمو لوونه ګډ شول
بیا درمندو ته ګېډۍ چلېږي
بیا نجونه راغلې دوړیو ټول ته
بیا دسره دوبي لمبې بلېږي
بیا هغه لو دی، هغه لرونه
یواځې لښته نه معلومېږي

یه لښتې لښتې ، د کلیو حورې
داچې تنها یم څه دې یا دېږم ؟
زه چې ګېډۍ ته لاس غځومه
ته را په یاد شې نو بیا ژړېـــږم
نه لو کې خوند شته،نه په لاره کې
له ناچاریه یو څه خوځېږم
کله زنګېږم، کله ړنګېږم
کله درېږم ، کله غورځېږم
هر څه چې یمه ، هر څه چې کړمه
اې زما لښتې
تا یادومه

بیا درمندوته خانان راغلي
په لوو ګرزي زموږه ځار کړي
په مستو مستو اسونو راشي

چې بدګمان شي ستري شمار کړي
هغه زلمی بیارا پید شوی
چې په هرلوی او واړه ګوزار کړي
ترخپلو سپینو سترګو دلاندې
نجونو ته ګورې چې کومه ښکار کړي
مګر اې لبنتې
هرڅه چې یمه، هرڅه چې کړمه
تا یادومه

ګرمي سوځلی زما پوستکی
له هروېښته مې خولې بهیږي
لورمې پخ شوی،لاس مې زخمي دی
سرمې چکر خوري، ملامې خوږېږي
نه مې همدرد شته، نه مې ملګری
نه مې څوک نازي ، نه را جارېږي
ورځ خو لاښه وي چې پېښې وړمه
توبه له شپې شه سخته تېرېږي
مګرا ې لبنتې
هرڅه چې یمه، هرڅه چې کړمه
تا یادومه

افسوس افسوس دی لارمې اوږده ده
د تا لیدوته، ستا بوییدو ته
د ژوند سیندونه، دژوند غمونه

مخ کې پراته دي در رسيد وته
هر کښت چې ريبم، هربار چې وړمه
غوا يي چې با سم قلبه کوو ته
هرڅه کړمه، هرڅه چې يمه
اې زما لښتې تا يادومه !

بالا دوري-پلخمري ۶ر۴ر۱۳۴۲

سیلاني بزګر

بې پروا راغی ساده بزګر دی
پښې یې چاودي ګرېوان شکېدلی
مخ یې شوکارې، شونډې یې وچې
لوږې اخیستی، ګرمي وهلی
سر ببر شوی، نوکان مات شوي
پایڅې شکېدلې، خیرو خوړلی
چاوېرولی، چاځورولی
چاربړولی، چا غولولی
ساده بزګر دی، دچا نوکر دی
جشن به ګوري
او بیا به درومي

کله په شا ځي، کله په مخ ځي
کله را ستون شي، کله روان شي
کله موسکی شي، لېږ خندنی شي
کله ناڅاپه له خندي وران شي
ښار ته راغلی له لري سیمو
هر شي ته ګوري ورته حیران شي
چاټېل وهلی، چا پرزولی
چا را شړلی، چا شرمولی
ساده بزګر دی، دچا نوکر دی
جشن به ګوري

او بيا به درومي

خلکو ته ګوري ښه لبا سونه
تور پتلونونه ، سپين کميسونه
په پښو بوټونه ، په تن کوټونه
سره يې مخونه ، سپين يې لاسونه
څوک له ميرمنو ، څوک له زمنو
جوړه جوړه ځي زلمي او جونه
د ده په زړه کې خوځي موجونه
تش ارمانونه ، وچ هوسونه
سا ده بزګر دی، دچا نوکر دی
جشن به ګوري
او بيا به درومي

خدازده چې شپه به چيرې سبا کړي
خدازده چې نس به چيرې بسيا کړي
څوک پسې ګرزي ، څوک يې پروا کړي
که خوار رنځورشي ، را پې ضرور شي
څوک يې دارو کړي، څوک يې دوا کړي
له غرو را غلی ځا له يې نشته
بې شپو نه وری دی تا له يې نشته
ساده بزګر دی، دچا نوکر دی
جشن به ګوري
او بيا به درومي

پلاریې مړ شوی دوطن جنګ کې
دی یتیم شوی، بیا دهقان شوی
اوس چې جشنونه دخپلواکۍ دي
چا ورته وېلي را روان شوی
په لري لارو ، په شپو او ورځو
ښار ته راغلی او ستومان شوی
بې پناه شوی، بې امان شوی
جېب يې خالي دی پښیمان شوی
ساده بزګر دی، دچا نوکر دی
جشن به ګوري
او بیا به درومي

کابل ۱ر۶ر۱۳۴۴

تا یا دومه

لا مې یــــا دېږي په دې بېــــد یا کې
وښان خواره شوو، کېږدۍ شوې پلنې
لا مې یــــادېږي په دې ورشـــو کې
ستا مرغلرې اوښـــــــکې ویرجنې

اوس را روان دي ســـــاړه بــادونه
دمني غبشي، دیـــــخ پوخـــــونه
باران ځپـلي، سېــــلۍ وران کړي
دشـــــگو پاسه زمــــــوږ پلونه
بیدیا بې ژونده، ژوندون بې خونده
یخنۍ لوټ کـــړي ددښت گـلونه
ستاسي رغــــلو کې اوبه ډنډ شوې
نه یې ایـــــرې شته، نه یې اورونه
زه ویر ځپــــلی، غمـو نتلی
یوائحي نا ست یم تا یادومه

بر بنـــډې شوې دبوټو څـــا نگې
دبېـــــوزلانو په خېـــر رپېږي
په شنه آسمان کې تورې وریځي
په مـــا را گرزي ورو ورو ژړېږي
دلري سیمــو دغـــرونو څوکې
په لـــــړو پټې نه معــــلومېږي

مغرب په وینو دغـروب سوردی
مشرق تیاره کې دغـم ډوبیږي
چوپیـــا خوره ده په ټوله سیمه
نه څوک خوځیږي نه څوک ګرځیږي
زه ویر ځپـــلی، غمو نتلی
یوائحي نا ست یم تا یادومه

د کاروان لار کې ابته نا ست یم
ستا سي د کـــډو لاره څـــا رمه
خوشې دې ګـــالم انتظارو نه
څه وکـــم یا ره، ځان غولـومه
هسي دکــــډو په هیـله هیـله
وخت تیـــرومه، ځان هېرومه
په دغه چـــوپه سړه بېـــد یا کې
د مینې دروی ورو غـــــږومه
زه ویر ځپـــلی، غمو نتلی
یوائحي نا ست یم تا یادومه

مګر اې ښـــکلې پوونده پیغـــلې
هرڅه چې شته وو خزان لوټ کړي
د بــــا د څپیــــړو، د منې غېشو
د ژونـــــدن څلي په مخه وړي
خـــو زما په زړه کې لاپسې ځغـلي
د ستـــــا د مینې ابـــدي زړي

زه وير ځپـــلی ،غمو نتلی
يوا ځي نا ست يم تا يادومه

کا بل۱۷ر۸ر۱۳۴۴

راځه سارا ته ووزو

بیــــګامې زړه ته وویل راځه ســاراته ووزو
ویرېږم چې راغــــــلی پسرلی به وروستنی وي

راځه له امــــــانته عمره واخلو خپــــله برخه
په عمر څه بــــــاور چې هره سا به غوښتنی وي

ددې تږلیو خــــونو په فریــــــاد مې تسل نشي
سارا به څه خبرېږي چې مجنون یې کورنی وي

باران ته به دبلو لمبـــــو زړه کېږدو په پښو کې
په او ښـــــکو نه تېږېږي هغه اور چې لېونی وي

سپــــاره به کو په تالندو ګونګ سوي فریادونه
په چوپه نه رغېږي هغه درد چې مـــــر ګنی وي

کابل ۱۳ر۷ر ۱۳۵۵

یتیم

په سـاړه بـاد کې د مني یـخ ته
په لوبـو بوخت، په منـډو سر دی
ګریوان شـکېدلی، پښې یې چاودې
سـتـر ګې لیچنې، سر یې ببـر دی
ښکلی ماشوم دی، تقدیر یې شوم دی
په پردې وره کې بې پـلاره ستر دی
دا جهان وران دی
دا جهان وران دی
یوه ته جنت دی، بل ته زنـدان دی

د باد شپېـړو په مـخ شین کړی
ټولـو همځـولو یو ځل وهلی
پوزه یې ماته، غـوږ یې شو کـارې
لاس وینې شوی، سر لـګېدلی
چا یې خنـدلې، چا پې تـو کړې
یوه رانیـولی، بل خـملولی
دا جهان وران دی
دا جهان وران دی
یوه ته جنت دی، بل ته زنـدان دی

مــــور یې له غمه عقـــــل با یللی
په پردي کــــار کې صورت خوړلی
ژونـــــد یې تیاره دی، امید یې نشته
د لارې مــــل یې مــــرګي بیولی
یوا ځي پـــــاتې اوږدو غمـــو ته
وړه یې مات شوی ، شباب یې تللی
دا جهان وران دی
دا جهان وران دی
یوه ته جنت دی، بل ته زنــــدان دی

پلار یې مړ شوی اوږدو رنځو کې
په ساړه رغـولي ، په تورو شپو کې
د په وېره او اند ېښنــــو کې
د زوی له غمه په ژړېــــدو کې
بیا یې با یللي ټول ارمـــــانونه
په څو ځګېرو و کې، په اوښلو کې
دا جهان وران دی
دا جهان وران دی
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

ور ځــــه ور درومـــه دزړ ګي سره
په پښــــو بر بنــــډ ه ، په سر بـــره
انسان رنځور دی، اخته په چـورد ی
هیـــــله ونــــکړې له دې بشره

په خپلو پښو شه، په خوځېدو شه
همدا دې لار ده زما ځیګره
دا جهان وران دی
دا جهان وران دی
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی

ټول سره یو شئ، ټول سره یو شئ
که یتیمان یاست، که یسیران یاست
تقدیر مو یو دی، دښمن مو یو دی
که اوښبانه یاست، که بزګران یاست
خښتې یې باسئ، لرګي یې سوځئ
که نوکران یاست، که چاکران یاست
دا جهان وران دی
دا جهان وران دی
یوه ته جنت دی، بل ته زندان دی !

پروان مېنه ـ کابل ـ ۸ر۸ر۱۳۴۴

د مینې برخه

بورا سته شو د ګلابو په اغزیـــــــو
چې دعشق نازونه وړي دغه به ګــالي
چا چې سر او مال قــربان که له وطنه
پې دوزخ شول دوطن ښکلي ورغالي

د پکتیا غرونه

داغرونه ، دا جګ غرونه، دالوړ او دارسا غرونه
دا دتوریالیو د سنـــــګرو دوفــا غرونه
دغه تاو راتاو په ونو پټ دپکتیـــا غـــرونه
دا دیرغلـــګرو ماتوونکي بې همتا غرونه
دا د شجاعت او د میـــړانې او رښتیا غرونه
دا د مېلمه پالو د ننګونو او سخا غـــرونه
دا د استقـــلال او آزادۍ او د بقا غرونه
دا دپکتیا غرونه
دا د پکتیا غرونه

دلته زموږ خلــکو د دښمن ژامې ځپــلې دي
دلته مېړنيو خپــلې وینې بهـــــــولې دي
دلته شازلمیــانو دزمرو لارې نیــولې دي
دلته په فرنګ باندې مــوږ میندې ژړولې دي

دلته زموږ نیــکونو زلزلې را پــا رولې دي
دلته دجنــګي ا سونو تلې پریــــوتلې دي
دا دپکتیا غرونه
دا دپکتیا غرونه

دلته په کــلو کــلو پراته زموږ نیکونه وو
دلته د سرتېـــرو شا زلمیانو سنــګرونه وو
دغلته پښتو وه، پښتنــواله وه، ننــګونه وو
دلته هدیرې ، دلته نغـــري، دلته دودونه وو
مینه وه، ورورې وه، ملاتړ و ، غیـــرتونه وو
دلته له تېرې سره ټکرې وې ، جنـــګونه وو
پېچ دهر کنډو یې تند رونه او مـــرګونه وو
دا دپکتیا غرونه
دا دپکتیا غرونه

اوس زمـــوږ په برخه دزاړه نظام ظلمونــه دي
لوږه، نــاپوهي ده، بې وسي او مرضونـــه دي
توره تربګني ده او له ورور سره جنــګونـه دي
جوړ راکې دسپین او تور اوهرنامه ګوندونـه دي
کډې لېږدول دي ، سوځول دي او مرګونه دي
بې له کوم هدفه د اوږدو لارو مزلـــونه دي
یا په دروازه دیوه دني کې خدمتونـــــه دي
ځکه په شرمونو شرمېدلي زموږ غرونـــه دي
دا دپکتیا غرونه

دا دپکتیا غرونه

موږه ظالمـــــانو څه بې ځایه ننـــــګولي یو
موږ یې په وطن کې له خپــل ورور جنګولي یو
موږ یې هر آفت، هرې بــلاته تېل وهــــــلي یو
وروسته له غرضه یې په شا بانـــــدې شړلي یو
بیــــا یې وږي کړي، بربنـــــه کړي او وژلي یو
یــــــا یې د سپیتــــــا نې دروازو کې درولي یو
مــــــوږ یې دنفاق او ځان ځا نۍ په تار تړلي یو
موږ یې دوطن دې جـــــګو غرو ته شرمولي یو
دا د پکتیا غرونه
دا دپکتیا غرونه

سپک کړل ظالمانو زموږ سیمه او انســـــا ن
موږ یې له رڼا تیپې تیارې ته کـــــــــړو روان
موږ څخه یې ورک که دمــردۍ نوم او نشان
زمـــــــوږ له لاسه پربوتلې ملـــونه دزمـــان
ښــــــکلې پکتیـــا ته یې رانه که شیطان
موږه یې بد نام کړو پر ګنـــوته دافغــــــا ن
راشي ګوندې وخت بیا د ننـــګونو یو زمان
هله به مـــوږ ور کړو خپل وطن ته امتحـــان
رسي زموږ غـــــرو ته اوس بادونه دجهـــــا ن
دا د پکتیا غرونه
دا دپکتیا غرونه

را به سېلاوونه شي، برېښناوې به جل بلې شي
پورته به بادونه شي ،ژلۍ به تلې ولې شـــي
هيلې دغريبو او مظلوموبه منـــــــــلې شي
دا غتې کپرې دخون خوارو به ځـــپلې شي
غوځ به شي سرونه او ډېرې وينې به تلــې شي
لوږه به رڼا شي ، ددې غرو څوکې به بلې شـي
دا دپکتيا غرونه
دا دپکتيا غرونه

څرېکې دغيرت به را پيدا شي په سرونو کې
جگه به ناره دانقلاب شي په په کامونـو کې
نوی زور به واخلي اتڼونه په ډولونـــو کې
زموږه سره وينه به توده شي په رگونـــو کې
مينه دانسان به راژوندۍ شي باده زړونو کې
روح دآزادۍ به رادننه شي په غرونـــو کې
دا دپکتيا غرونه
دا دپکتيا غرونه

کابل ۳ر۲ر ۱۳۴۹

جاپانۍ نجلۍ

په مخه راغله جاپانۍ جلۍ
سپینه هیلۍ نجلۍ
دودرېده مسته

ماسلام ورکه په خنداشوه نجلۍ
په کټه ها شوه نجلۍ
ما ته شوه شاته

په تبسم يې راته وويل «کوني چيوا» [1]
«دوزو يورو شيکو» [2]
له خندي ورانه شوه

ما ورته وې په رب که پېږم نجلۍ
بدمرغه کېږم نجلۍ
په ځان پوهېږم

د پښو په څوکو شوه رهي هوسۍ
د جزيرو هيلۍ
زه شومه پاتي

دمخ په لمر يې وريځې راغلې د غم
ستر گې د رياب شوې دنم
له زړا ورانه شوه

ما ويل پوه شوم ليږ ستنه شه نجلۍ
اې زما ښكلې شهۍ
دې ويل «اي اي اي» ۳

توكيو ۲۰ر۸ر۱۹۶۳

(۱) شپه په خير
(۲) دمهربانۍ له مخې پام لرنه وكړئ
(۳) نه، نه، نه

دبس خاطره

را سره مــــــل شوه په يـــــوه بس کې
يوه مسته پېغـــــــله تـــر واورو سپينه
لاندې له ستر گــو يې پټ خـــــا رلم
را ته کتل يې په مينه مينه
زړه يې غوښتلې ما خبرې
دلرې سيمو څو مرغلرې
بس چې خالي شو نو رانيږدې شوه
په سوې سا يې وکـــــــړه پوښتنه
دکوم ځای گل يې، دکوم دطن يې
څنـــــــگه را غلی تر دې وطنه ؟

وې مې څو شپې يم ستا سو وطن کې
يوه اونۍ وروسته بيـــا په پروازيم
وزر مې سوځي ، قـــــــرار مې نشته
مر غه د لوړو و دغـــــــرونو با ز يم
زړه مې ور کـــــا ږي دوطن غرونه
سر کش سينــــد ونه، بېباک چړونه

ورو په مســــــکا شوه ويل يې وايه
خوښې دې نشوې هنکا نگي نجونه
په هرقد م کې ، په هره لوېشت کې

لکه گـــلونه، شیندي عطرونه
ښنـــګه یې وایه پنهان رازونه
لا دې تـــږلي دزړګي ورونه ؟

ماوې افسوس دی ګلې چې نه یم
نه د سیـــــلونو، نه دعشقـــــونو
کله چې برخې وېشـــل کېدلې
ماته یې راکـــــړل واړه غمونه
زه مبـــــارزیم، زه مجنون نه یم
د چـــــا په زلفو کې زبون نه یم

۱۹۶۳ر۹ر۲۰

ملگرو ته

اې زما ملـــــــگرو دتوفـــــــان دسختـــو شپو
اې په دغو شپـــــو کې لارښـــــوونکو د څپو
دغه څپې څه دي؟ دسبـــــا د انقـــلاب څپې
دغه توفـــــان څه دی ؟ د اولس د پــــر گنو
دا دزيار ايستـــــونکو، دبزگـــرو، کاريگرو
دغه د سر کشو ، بت شــــکنو کـــــکرو
دغه څپـــــې څه دي دوطن د فـــــکر لاره
دغه توفـــــان څه دی روغ عمـــل دجنگېدو
کنـــدو گـــــړنگونو کې د لارې د يستو
فن دبرېـــدو، هنر منـــــدي درسېـــدو

دغه څپې څه دي ؟ دا دخلـــکو نهضتـــونه دي
چيغې دي ، نارې دي ، زولنې دي او بنـــدونه دي
منډې دي، لوبډه دي، پرمختګ دی، سترې ما تې دي
شور دی دخنـــداوو يا داوښـــکو بارانونه دي
يا يوه خنـــداده دکامگــــارو دخنجر دنېښ
يا ديــــوه ولس دزړه سر کښه فريــــادونه دي
کله دزاړه نظــــام دژونـد وروستنۍ هڅې دي
کله دمـــات شوي قهرمـــان دزړه ټوپونه دي
خامخــــا راتلونکې دسرو وينو سېلاوونه دي
ديو داستبـــدا د سره د خلـــکو حسابونه دي

ځـــم به په دې لاره که مې تګ شي په لېـــمو
اې زمــــا ملـــګرو دتوفان دسختـــو شپو
اې په دغو شپـــو کې لار ښـــــوونکو دڅپـو

څه دی، توفــــان څه دی ؟ انقـــلاب د پر ګنو
مـــــوږ به دڅپـــو مخه توفـــان ته سموو
موږ به خپـــــل آسمان په سرو وریځـو پوښوو
مـــوږ به له آسمــــانه تنـــدرونه اورووو
مــوږ به له غـــوصی نه ډک بادونه خوځوو
لاره د نجـــــات به په تو فــــــان کې لټوو
دیو داستعمـــــار او استبـــد ادبه ا پلوو
وري به په رمه کې له لېـــــوانو خــلا صوو
اې دانقـــلاب جنګي ګــاډې باندې سپرو
اې زما ملــــګرو دتوفــــان دسختو شپو
اې په دغـــــو شپو کې لار ښــوونکو دڅپو

نن په نړۍ خـــــور دی دانقلاب د بري لمر
شور دی دځنځیــــر د ماتــــوونکي اکتوبر
اېشي په آمـــو کې دبزګر دلـــړمون وینه
سرې وړانګې خورېږي پاس په څـــوکو د خیبر
ځـــالو کې نور نه کېږي ټا ټـــوبی د بــازانو
سوځي الــــوتو ته دجنــــګي مارغه وزر
هر آواز چې وزي د زیـــــار کښو له کوګله
نیسي له دښمنه دجــــــګړې نوی سنګر

مه سپموئ خلـــــکو له جگړې نه جنگي سر
ستاسو سره مـــــل دی که بــری دی که ظفر
تل دې وي ژوندی د زیار ایستــــونکو دغه لمر
تلین د انقــــلاب ، ځــــلانده ورځ د اکتوبر
اې په سرو لمبــــو کې استــادانو د لامبو
اې زما ملـــــګرو د توفـــان د سسختو شپو
اې په دغــــو شپو کې لار ښــــوونکو د ځپو

یو کئ خپــل توفان د درست جهان له توفانو سره
یو کئ خپل سنـــــګر له ویتنـــــامیانو میړنو سره
لوړه سره جنــــــډه دآزادۍ کئ په زیار کښو کې
ګډه باندې مات کئ ځنځیرونه له کانګو سره
یو کانـــــدئ آواز د انقلاب په ټوله وچه کې
سپینــو او له زیړو او له تورو پرګنـــــو سره
سېل د آزادۍ شیه او یو شئ له سېـــــلو سره
یوه کـاندئ جبهه دکروندو له کارخانو سره
هره لویشت سنګر دی او چت غرونه له درو سره
ولړزوئ کلي او کورونه له ښارو ســــــره
اې جنـــــګي لښکره دزیار کښو د اسرو
اې زما ملګرو د توفان دسختو شپـــــو
اې په دغو شپو کې لار ښوونکو د ځپـــو

کابل ۱۳ر۸ر۱۳۴۶

غرونړېده

مړ شو قهـــــرمان له خپـــــلو ترږیو ارمـــانو سره
ونړېده غـــــــر له خپــــلو پټو زلـــزلو سره ؛
دا سې زلـــــــزلې چې پلنبـــدی پرا خېدی نشوې
ځمـــکه بې احسا سه وه دبانـــدې راوتی نشوې
دې وو ټول غــوږونه دچاغوږ ته رسېدی نشوې
لرې وه دنیـــا لویې دنیاته غځېـــــدی نشوې
تنـــګه وه فضا پخپل محیط کې خوځېدی نشوې
بل ترې لاندې اور و تمېدی غلې کېــدی نشوې
وې چاوده کوګل پخپل ضمیر کې یې مستي وکړه
سر یې ترېنه وا خیست اوسېلوزبردستي وکـــړه

ودرېد هغه زړه چې ستر یې هیـــلې ارمـــانونه وو
ستـــره یې دعــوه وه بې پایـــانه یې مزلـــونه وو
مل یې له هر ټـــوپ سره دسرو وینو مـوجونه وو
مخ ته یې هر ګــــام سره کوهي وو ګړنګـــونه وو
تاو ترېنه دلـــــــو نړۍ دردونه عـــــذا بونه وو
کور یې درست جهان و، انسانان یې وا ړه ورونه وو
ټپ شو دوطن په ترږمــــــو کې دخیبـــر څراغ
مات شو دتیــــا رې دیرغمـــلو د سحر څراغ

څو چې يو زلمی وي ستا په پلـــونو به پلونه ږدي
څو چې يو افغـــان وي ستا په قبر به ګلونه ږدي
پيغلې د شونډو ستا په شنا ختو سره لا لونــه ږدي
مو ښې به مخـــونه ستا په پښو به اور بلونه ږدي
څو چې زمان دروي يو پر بل با نــدې کلونه ږدي
ستا مجسمه بشپــــړوي ستا هيکـــلونه ږدي
اې په ارمان تلليه زمــــوږ ستر او قهرمان وروره
اې زموږ دعقل اوعقيـــدې او دايمان وروره

ورونه به ژوندی کړي تا دتاله هـــــد فو سره
ستـــا ساندې به وايي له پښو لوځــو بوټښو سره
ستـــا له تني ورونهـــو اوښښو او غوښـــو سره
ډکه به دنيـــا کړي ستــاله چيغو او نارو سره
جوړ به ځـــلاند ځلی کړي دتاله ارمـــانو سره
وبه لړزوي هـــواري، غــــرونه، له درو سره
اې دافغــــــانانو دعزت او د غيـــرت زويه
اې ستــــره انسانه دبشر دکــــرامت زويه

مړه دې دي هغوی چې تې وهلی ځـــورولی وې
ته يې په قفس کې اچـــولی ، ربــــړ ولی وې
ته يې په ګنـــاه دعقيدې باندې شـــړلی وې
ته يې په حسرت کې خپــل مرام ته ژړولی وې

ته يې په اورونو او ســــــــكروټو اړولی وې
تې دا ستبــد اد داړه مارانو ته تــــــژړلی وې
ته يې قاتـــلانو او لېوانو ته سپـــــــارلی وې
ته يې بر بـــاد كړی، محـو كړی ، او لوټلی وې
ته دې تل ژوندی يې رېږ مرېږ دې ښنخي رونه كړل
پرې دې زولنې كړې ، دړي وړې دې بندونه كړل

دامې ستر ارمان دی چې زه هېڅ در ته كوی نشم
ډېـر دي پړاوونه تاته ځـــــان در رسوی نشم
غـــرونه ، دريـــابونه ، آسمانونه ژړوی نشم
ستــــا د دښمنــــــانو برجــــلونه نړوی نشم
سوځي مې هله وكې ستـا دردونه هېروی نشم
ستا غمو مې مــــلا را ماته كړې ترې وتی نشم
جــوړ به در ته قصر د شعرو كـــــم ابدي به شي
لوی به شي ، ژوندی به شي، سمبول د آزادي به شي

كابل

نوی آهنګ

غوږو کې مې شرنګېږي بیا نغمه دنوي چنګ
ته ګوره دا به څه وي ؟
یا مینه لېونۍ شوه
یا کتنه ځنلې شوه
را غلي مې په زړه کې ارمانونه په غورځنګ

رګو کې خوځېږي دجانان دحسن څرېکې
زما په وینو لیکې
پیغام دنوي ژوند
زه اخلمه ترې خوند
وړمه دیار دښو خوځوي زما پالنګ

بیګا په مدرسه کې ملا وتاړه کتاب
را وایې خیست رباب
په بزم باندې سم شو
له رند سره محرم شو
زاړه یار په سر وړول دنوې مینې بنګ

رټلي اوسېلي مې اوس دیار په مخ لګېږي
صورت مې تول رېږي
څرخېږم له مستۍ
لا هو مې کړه بېړۍ
را رسي په بوسو کې دژوندون نوی آهنګ

پښتون

زه يو آواره، يو ســـــر گردان او يو پښتـون يمه
زه دژو نـــــــدانه دوير شپېلۍ دغمـــو يون يمه
يو ځلي سکــــندر زما هيواد تر پښو لاندې که
بل واري عــــــربو بې کلتوره بې وطنه کړم
وروسته بيا چنـــګېز په ما دظلم لمبې بلې کړې
بل ځلي تيمـــــور بې هديرې او بې کفنه کړم
زه هر جهانګير او هر وحشي يو ځل لپلی يم
زه هر بې وطنه خپـــل وطن کې ځورولی يم

څو ځله نيــــولی با چهـــانو هندوستان په ما
زه د هر جـــابر د هـوس لار کې وژل شوی يم
څو واره له ډال او له خنجـــر او کمر بند سره
يا را نيـــول شوی يا په نورو پلــورل شوی يم
ما چې چا ته تاج او سلطنت اوواک ور کړی دی
زه بيــــا د هغه په لاس بندي يا شړل شوی يم
زما په ځيګر ينبي زمانې لک يرهرونه دي
زما له خـولې وتلي مليونونه فر يادونه دي

زما په مټ عــــــربو ملتونه لانــــــــدې کړيدي
زمـــــا په زور بابر پراخ ملــــــکونه را نيولي دي
زما په يون محمــــــــود دسو منات بتکده ماته کړه

زما یه تېغ څوک مړه، څوک سلطنت ته رسېدلي دي
ما ته مـــګر توري لوږه، تنده ، بدبختي راوړه
ډېر ځله مې یوې ګــولې ډوډۍ پسې ژړلي دي
څوک چې فتح شوی زه یې وره کې درولی یم
دا زما تقـــدیر دی زه تل وږی ګـــرزېدلی یم

نه نه زه غلط شومه ما څـــوک لانـدې کوی نشي
مـــــاد چا قـــــوت برباد وی او ځمـلوی نشي
ماـپه غلامۍ کې له دې وروسته څوک ساتی نشي
مـــــا له خپـــلې لارې اړوی او ګرزوی نشي
مـــــا څوک په ګولیـو او اورونو ما توی نشي
اوس ستر ملتونه څوک خوړی او هضموی نشي
ما څوک خښوی، محو کوی، او ورکوی نشي
زه اوس د پېـــړیو له خوبـونو را ویښېږمه
لیــــږه دمه را که آزادۍ چې در رسېږمه

نور دچـــــا لپـــــاره ستر ښـــا رونه ورانومه نه
وینې بهــــــومه نه او چـــــا ته څه ګټمه نه
یوه کـــــونډه کـــومه نه او بل یتیمـــــومه نه
دوست خپه کـــــومه نه، دښمن خوشـــالومه نه
بیا دچـــــا لپاره خپل بچي حـــــلا لومه نه
بې له خــــــلو خلـــــکو تر چا سر قربانومه نه
ما ته غــوږ کې نوي حوادثو څه ویلي دي
ما ددې استـاد درسونه ټول په زړه منلي دي

زړه خــو هغه زړه وي چې جـــذ به دآزادۍ لري
سر خــو هغه سر وي چې هـــوا د سربازۍ لري
متې هغه متـــې چې توفيـــق دآبـا دۍ لري
زه هغه ملت يم چې نـــنگونه او مـــردۍ لري
تنـدر او توفـــان لري ، برېښنــا او ترږمۍ لري
لاره دنجـــات لري ، ما ښو لري بېـړۍ لري
زه دتوفانونو په زانگو کې روزل شوی يم
زه دزمـــانې سختو شپېړو ازمويـــلی يم

يو شئ سره يو شئ اې غريبـــو پښتنـــو ورونو
اې زمـــا پښولوڅـــو اوښبنوا وغوبنـو ورونو
اې زمـــا بدمرغو، دربدرو ، لېـــونو ورونو
اې زمـــا دپـرون دبې وسيـــو د ا سرو ورونو
اې زمـــا دهيـــواد دسبـا وون دعظمتو ورونو
اې دانقـــلاب دغورځنـــګونو دڅپو ورونو
پاتې مو لا مخې ته درانه درانه مزلـــونه دي
غرونه دي، کوهي دي، بې حسابه ګړنګونه دي

کابل ۹ر۶ر۱۳۴۵

د بخت لوبه

دپښتون ماڼۍ په شخړو کې کیږدۍ شوې
د پنجاب تورې کیږدۍ سپینې ماڼۍ شوې
زه دې تورو تقـــدیرونو ته حیـــران یم
چې زموږ په لاس کې تورې ا تکړۍ شوې

دا پښتون

خدا یه ځنـــګه دې ذلیـل که دا پښتون
د تاریـــخ دافسانو غښتـــــــلی یون
چې په تشو لا سو ځغا ست دتورو جنګ ته
تر ینه تـــللی هغـــه بـــرم د پرون

د وطن ښه

نن مې په کو گل کې تازه شوي مړه اورونه دي
سر يې رانه وړی ياغي شوي ارمـــــانونه دي
سم په استثــــمارد کارگرانو گوزارونه دي
منلې، تکل دی، له دښمن سره جنـگونه دي
سره راته ښـــکارېږي په بهار کې دچمن ښه
سره بيـــــــرغ ته ورته ده زمـــوږه دوطن ښه

مست به شي بهار اوراروان به سيـلاوونه شي
ويښ به په درو کې دغضب ويـــده بـا دونه شي
وريځې به خـــورې شي او آزاد به تنـدرونه شي
جوړ به له خـــاټولو دبزگر دسر گلــــــونه شي
دا وطن به خـلاص شي له ظالمه گلستان به شي
خود به گلستان شي د کارگر او د دهقان به شي

اې گــــرانه وطنه ستا نه جار زمـوږ سرونه شه
مړه دې دښمنان شه او قوي دې سنگرونه شه
لاس دزيــــار ايستونو نه دې لري دا بندونه شه
جگ دې د کــــــارگرو نړيوالو مه سرونه شه
ته ښـــــکلی وطن شې د کارگرو د بري وطن
ته انقــــــلابي شې د بخـدي او د هري وطن

جار دې شم وطنه له دې مستو شا زلمو سره
بیا د قربانې شم د کار گر له نهضـــــتو سره
زه سپېلنی کېږم ستا له تورې او ننگـــو سره
مر مه په هوس دزیار ایستونکو له جنگو سره
نشته بـله لاره بې له جنـــگه له دښمن سره
نشته وفـــا نشته بې له دې نه له وطن سره

کابل ۱ر۵ر۱۹۷۱

د سر قربانې

سم به نشي څو یې مات نشي هډونـــه
دا ظلمونه، دا فتنې، دا گوزارونـــــه
دا ټیټ شوی سر به جګ نشي د خلکو
څو ور نکړي قربانۍ کې خیل سرونـه

......

د مردئ ننبه

دمر دا نو دمردئ ننبه به څـــــــــه وي
چې په خوله کې پرته قیضه دخــــــره وي
په ذ لت کې دمردا نو ژو ند پیـــــغور دی
چې له خلکو نه قربان شي څو مره ښه وي

....

د زیا ر ایستونکو لښکر

نوی زمـــــــا ن را غی مــــا توي زا ړه بتا ن
نشته دی اما ن
نشته دی اما ن

پا څېږئ زمنو درنځونو ، دغمو نــــــــــو
پا څوئ با زا ن دخپل هیوا د له لوړو غرونو
ننه با سئ اور د سرې ځمکې په ر گو نـــــو
دا وطن را ویښ کړئ دپیړیو له خوبو نـــو
دی به شي سرلوړی دسیا لیو دجهـــــا ن
خلك به ودا ن
خلك به ودا ن

مـــــوږه یو لښـــکر دزیا را یستونکو دپیغا م
گـــــوا کې دوروری، برا برۍ اود ســلام
مــوږه عدالت غـــــوا ړو په ځمکه کې تمام
مــوږه سرغنـــــدوی یو دکار گرو دنظـــام
هغسې نظـــــا م چې هستـــوي نوی انسـا ن
وړ ددې د وران
وړ ددې دوران

موږه هم وطن لرو ، هم سیمه، هم جهـــــا ن
دغو کې مېشته دي زیا ر ایستونکې کا ر گران
موږ په هر قدم کې یو له دوی ســـــــــره روا ن
داده زموږ لاره، زموږلوری، زموږ شـــــا ن
حکم د زما ن
حکم د زما ن

کا بل ۲۲ر۷ر۱۳۵۱

پسر لی را روان دی

ګورئ پسرلي ته را روان دی له مستۍ ســـره
راغی درنګونو اوعطرونو له هستۍ ســـره
ځغلي پر کمرونو دګلانو له ځولۍ ســـره
لو بي له وريځو، اوآسمان ، اوله نړۍ ســره
جګې له نسيمه دژوندون نوې سندرې شوې
تويې له بارانه الماسونه مرغلرې شـــوې

وريځو مرمري تاجونه کېښوده په غرونو کې
شنې زرغونې پلنه خپل لمن کړه په رغونو کې
زانې امېلونه شوې د وريځو ګرېوانونـــو کې
ويښې ترانې شوې د سيندونو په رګونو کې
جګ يې دشپنو له شپېلۍ نوي فريادونه کړل
ويښ يې دبزګر په زړه کې نوي ارمانونه کړل

ستر ګو دآ سمان کې غلي غلي ګردشونـــه دي
غبرګ ي دوريځ کې لا پراته سل تنـــــدرونه دي
نن سبا له خاورو راوتونکې سره ګلـــونه دي
سم له يسرلي سره دنوي ژوند فکرونـــــه دي
جار دې شم وطنه له دې نويو شازلمــــو سره
ته دې تل ژونـــدی يې له دې ګڼـــو ولسو سره

کابل ۲۲ر۲ر۱۳۴۴

دشهید ا تل په یا د

را ما تې بیا په غـرونو دوریځـــو قـــا فـــلې دي
خورې په سپینو وربځو کې دلمر ژیړې شـــغلې دي
په شنه آسما ن کې رغړي په ما لوچو کې لمبې دي
په ځمکه او آ سما ن کې درنگونو هنگــــا مې دي
چې ته يې لېونی وې هغه ورځې هغـــــه شپې دي
خـــــوزه يې ستـــا په وير کې پـــــه ژړاوو تېر ومه

سازونه دسیندونو دغم سا ندې دي خــــپرېږي
باران دغمو او ښکې دي په ژوند با ندې اوربېږي
بر ېښنا د غضب توره ده خوارا نو ته ځلیــــــږي
رنگینې ترانې چې زمــــــا له زړه نه را جگېږي
سازونه د دردونو دي له ما ســــــره ژړېـــږي
هر دم چې تا د ستــــر گو په لېمو کې گــــرزومه

ته لاړې زه دې پر ېښووم اوږدو اوږدو غمو تـــــه
دسوړ ژوندون بې خونده او بې رنگه ورځو شپو ته
غمجنو، دردېدلــو، نا کرا ره اند ېښنـــو تــــه
داغونو تــه، آفا تــــو، او سېلیــو ، او رنځـو ته
بې درده حوادثو ته ، توفا ن ته، غرقېـــــدو تــــه
یو ا ځې به دا لا ره وا یـــه څنــــــگه يرې کــومه

د ژړه په وینو نیال شوې ما وې رابه وړې گلـــونه
خواره به کړې په باغ کې د ځوانۍ ښکلي رنگونه
بیا ستر به شې، اوچت به شې، خپاره به کړې ښاخونه
ترسیورې به دې پټ شي لمر وهلي خوندې ورونــه
خو وای چې بې تعبیره شول زما خوا ږه خوبونـــــه
برباد شوې زمـــاهیلې، جوړ به نشم له دې غمه

چې سور کم ستا په ویر کې د ماتم سوي سازونه
سپـــاره کمه په گوتو د غمـونو شهبـــــازونه
را رسي مې غـــوږو ته ستا له خـــاورو آوازونه
«ملـــگریه مخ په وړاندې، گړندي کړه گدازونه
دروا خــله زمـــا له خــاورو غلي شوي پروازونه
زه خـــاورو کې هم هغه سپـــاهي یمه چې ومه»

هـــر پل چې زه په مینه دوطـن کې جـــگومه
هر شعر او ترانه چې خپـــلو خلـــکو ته لیکمه
هـــر شور د آزادۍ چې په اولس کې خپـرومه
هر بنـــداو زولنه چې له لاسونـــو ماتومه
یا ستړی شم له جنـــگه چېرې دمه جـــوړومه
ده خیـــال کې رن سره یې په هـــر دم دې یادوه

کابل ۱۱ر۲ر۱۳۵۷

پا ځیږه وطنه

را ووړ انقـــلاب خلـــکو ته زیری د بري
ختمه شـوه وطن کې تل لپـــاره بربـــري
رپي په آسمـــان کې سور بیرغ د جمهوري
ودرېږه، په پښو شه، درنه جـــا رشه زر ختنه
پاځېږه وطنه
پا ځېږه وطنه

را غله ستـــا درشل ته دتا ریـــخ انقلا بونه
بند په بنـــد متېږي ستا د مټو ځنځیـــرونه
نیسي انقـــلاب لا نوي نوي سنـــګرونه
ستـــا په پا که خـــاوره د بریو رڼا پلنه
پاځېږه وطنه
پا ځېږه وطنه

ته که اوس پا نه شې بیا به چېرې پا ځېدی نشې
چېرې که را پا شې بیا به ځا ی ته رسېدی نشې
دې توري تیـــا رې نه بیا دبا نـدې راوتی نشې
زه دې قربـــا نې شم را اوچت شه زمـا تنه
پاځېږه وطنه
پا ځېږه وطنه

ډېره دې اوږده شوه زمانـــــه دوید بډ و
سر دې را اوچت کړه د کـــــلونو له خوبو
خوب چه ډېر ژور شي تربنه جوړه شي مرگو
زړه مې ویلـــي شوی اوس تویېږي زمـــا ینه
پاځېږه وطنه
پاځېږه وطنه

پاځه چې آزاد شي ورمېـــــږونه له سجدو
ولوېږي لښتی د غــــــلامــــا نو له غوږو
لري شي سپـــــکیا د لعنتـــــونو له سرو
پلنه که په لـوځو ددې غـــــرو باندې لمنه
پاځېږه وطنه
پاځېږه وطنه

سوله، آزادي، او عـــــدالت زموږ شعـــار
کـــــار او آبادي او پر مختـــګ زموږه لار
ستـــــــا رالټېده زمـــوږ د نسل افتــــخار
مخ ته دې راغلي اوس پر یکـــــړونې ازموینه
پاځېږه وطنه
پاځېږه وطنه

کابل ۲۷ر۴ر۱۳۵۲

اې د نوي عصر باد ه

اې د نـــوي عصر باده، را چلېږه را چلېږه
اې دږوند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

په دې وچـــو شاړو ځمـــکو
را اوچت تـــازه ګـــلان که
له دې لو ځـــــو وچو غـــرونـو
را اوچت ويـــــده بـــازان که
ګډ نـــــــدی شه او چتېـــــږه
اې د نـــوي عصر باده، را چلېږه را چلېږه
اې دږوند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

ددې خـــا ورې هـره لوښته
هم فردوس دی، هم جنت دی
هــــر يو بوټی، هــــره تيږه
همدولت دی، هم قـــوت دی
خوب دې بسدی، را ټپـــږه
اې د نـــوي عصر باده، را چلېږه را چلېږه
اې دږوند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

اې پښتــو نه ، اې از بـــکه
اې دغـــرو هزاره گـا نو
د افغــا ن لویه ټبـــــر ه
له تـــر کمنه تر تاجـــکه
در واري شمهـ یو کېـږه
اې د نـــوي عصر با ده، را چلېږه را چلېږه
اې دژو ند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

دخوښۍ سندرې سر کړئ
کار گــــرا نو، بز گرا نو
ســـره یو شئ ســره یـو شئ
دبد لــــــون پیغمبرا نو
که مې ورور یې را رسېـږه
اې د نـــوي عصر با ده، را چلېږه را چلېږه
اې دژو ند ځلانده لمره، را ځلېږه را ځلېږه

کا بل ۲۰ر۵ر۱۳۴۳

ربښتینې مینه

میـــنه څه ده؟ تر وطنه جـــا رېد ل دي
په ســـرونو داورونــــو چــلول دي
سل کـــــرته په دې لار کې پرېوتــل دي
پر مختګ دی، خوځېدل دي، رسېـدل دي

دا وطن

دا وطـــن، ودان وطـــن
دا دلوی افغـــــان وطن
دا په مـــوړه ګران وطن
خــــاوره دغیرت ده زلـــزلې لري توفـــان لري
غـــرونو کې بازان لري

شور يې په سيندونو کې
تاو په لويو غرونـــو کې
مينه يې په زړونــــــو کې
خېـــــژي له سينې د هر افغـــانه ولــــــولې لري
بلنـــــدې لمبې لــــــري

اوسي افغــــانان پکې
نسل قهــــرمـــان پکې
واړه ســـــربـازان پکې
څـــــاري يې دغرو اوچت سرونه له آسمان سره
ننګ او له ايمان ســـره

باد لري ، برېښنا لري
شور لري، غوغا لري
ژوند لري، بقا لـري
هره لــــــو ښتـه خاوره يې کعبه ده افغــــانانو ته
دې نويو ځـــــوانانو ته

د شهبا ز سرود

دماکسیم گورکي اثر

گورکي ددې حما سې د هستولو لپا ره له یوه فلکلوري روایت څخه کا راخیستی او دغه مسجع رزمي تلپا تي نثر یې دهغه وخت دروسیې انقلابي نسل ته وړا ندي کړ . ما دپښتو شعر دزرمي خصلت او حما سي کرکتر د آسا نتیا وو او تصویري غنا په مرسته په شپږ کرښیز حما سي نظم وژباړه او دهغه له صحت او رسندویي څخه را ضي یم .

څه چې ما دشعر دښې او منځ پا نګې د سلامتیا درعایت لپا ره دګورکي پر متن زیات کړي دي په لیند یو کې مې نیولي تر څو داصلي متن اوترجمې ترمنځ د تطبیق او مقایسې په مها ل ستونځه را منځ ته نشي.

د بدبویي او نمجنې درې خوا کې
و یده شوي و یو مار دلمر شغلو ته
هلته کته څپې ځغا ستې پر کمرو نو
پاس له غرو نو خوړ را وتی و بېلوته
تر ځګو نو لاندې پټ په منړو منړو
تویېده په شور دبحر شنو څپو ته

پاس په لوړ آ سمان کې لمر په ځلېدو و
غرنو ګرم او سېلي لېږل فضا ته
د درې په تاو راتاو کې دخوړ چیغو

غږاوه دغوسې ساز دبحر خواته
سرکش خوږ په شور او زور کې رغړولې
په بستر کې لوېې تیږې منتها ته

دزورې درې خواته له آسما نه
راګوزار شو په ډېرو یو شهباز
ښی وزر یې مات ، په مخیې خورې وینې
لکه ولګي په جنګ کې هوا باز
کته، ډېر کته، دشنې درې له منځه
رسېد ه را دځګن را ده آواز

قهرجن ځپانده سین دغرو له منځه
ننو تی په کوګل د سمندرو
هره پوله د ځپو به چې را تلله
د ساحل له لوړو غرو سره یې سرو
زخمي باز لکه سپایي وروسته له ماتي
غوړولی پر کمرونو خپل وزرو

لکه او سپنه چه سره شي، تودو پرښو
پښې وسوې دمات شوي زلمي باز
په وزرو کې یې دغچ لمبه پیدا شوه
له غوسې نه یې اوچت که یو آواز
چې کاته یې دقوت مخه یې نشي
ده وزرو کې پې مات شوی دی پرواز

د فضا زوی چې نا مېند له الوتو شو
په حسرت یې یو ځل و کتل آ سما ن ته
زړه یې ډېر غوښتل چې یو ځلې بیا جګ شي
ځا ن غور ځا ر کړي نا پا یا و نیلي جها ن ته
مګر دا یوا ځي هیله وه ، یوه هیله
یوه اسره دتوانېدو یوه ناتوا ن ته

وزر تاتی باز چې وخوځېد په تېرو
مار له وېرې نه را الري شو کنار شو
مګر پوه شو ژر چې عمر یې ډېر لنډ دی
ور نیږدې شو، ورته ودرېد ، په وینا شو
څه در شوي؟ نه چې مرې بېچا ره باز ه؟
هو! زه مرمه، راته ښکا ري دا مې وا رشو

ما په ویاړ او آ ز ادۍ کې ژوندون تېر که
له دښمن سره بېبا که جنګېد مه
بخت مې ولید له آ سما ن سره آ شنا شوم
ته لیدا ی نشې هغه تر وروستي دمه
اې دخاورو بندیوا نه ، اې غریبه !
اې بد مرغه اې محرو مه له عالمه !
آسما ن څه دی؟ خالي خونه، تش ماحول
دا ځای ګرم دی، نمجن دی، زه او سېږم
مار دا وویل شهباز ته خو په زړه کې
په خندا شو او ډاډه شو چې پوهېږم :

ښویېدن په ځمکه څه ، الوتل څه دي
عاقبت را ته معلوم دی نه غولېږم

عاقبت به واړه شي دخاورو خاوره
دغه واړه به په ځمکه کې ویدېږي
زړور شهباز ناڅا په ټان وخوړ
ولاړېږي شا اوخوا یې نظر لوېږي
هلته ګورې چې دتور تنګي د ننه
له یوه کاڼي نه څڅوبې را بهېږي

هواد په وه، بد بویه ، زهر جنه
شهباز چیغې کړې په ټول قوت له درده
کاشکې والوزم یو ځلي بیا آسمان ته
کسات واخلم دخپل زخم له نامرده
خصم کېکاږم دخپل ټټر په وینو
مادر جار کړي اې لذ ته د نبرده

مار په فکر کې ډوب لاړ ویل یې ښایي
د آسمان ژوند به تر ځمکې ښایسته وي
ور نیږدې شو آزاد باز تې هسې ووې
که دې زړه چېرې پرواز پورې بسته وي
د ژورې درې څنډې ته نیږدې شه
ښایي وي چې په وزرو کې دې څه شته وي

ځان غورځار که چې آزاد دې شي وزرونه

تا کړي پورته یو ځل بیا نیلي آسمان ته
یوه شېبه په خپل عالم کې ژوندون وکړي
تا اوچت کړي دخیالونو خپل جهان ته
په لړزه شو باز مغرور آوازیې ویوست
په نمجنو تیرو وښوېبده پانړ ته

د پانړ خوا ته یې وزرونه سره خلاص کړل
یوه ژوره سایې را ښکوده سینې ته
سترگې وځلېدې، ځان یې را گوزار که
لکه تیره رغړېده ښکته درې ته
بنې وشکېدې، وزرې یې شوې ماتې
لاندي ولودوېد دسېلاب خونړۍ خولې ته

سین یې پرې میځلې ویني بیا یې یو وړ
د ځگونو په کفن کې سمنـــــــدر ته
د دریاب څپو دغم په انگــــــازو کې
غړولې دغم ساندې لرو برتـــــــه
د اوبو برجونه اوښت یو پر بلـــــــه
د شهباز نبنه رانغله بیا نظـــــــر ته
مار په پروتې په اوږده فکر کې ډوب شو
دشهباز په مرگ، په مینه د آسمـــــان
بیا یې هسک نیلي ته واړولې ستـــرگې
(چې همېش په کې نظر وي سرگردان)

آ خر څه لیدل دي مړه شهباز په دې کې
ددې بې پو ښه فضا په بېکـــــــرا ن ؟

هم جنسا ن دده په څه وروسته له مـــــــر گه
غولوي روح و آسما ن ن ته په پـــــــــرواز
ځه شي، گورې دوی هلې، ماهم کوی شوی
چې ځا ن پوه کمه ددې مینې پـــــــــه راز
کم اوډېر آسما ن ته زه هم الوتی شـــــــم
دا یې ووې یو څه والـــــــــووت(لکه باز)

ځا ن یې تاو که بیا گوزار شو پاس هوا ته
دېټارې غوندې و ځلېد په لمـــــــر کې
خزند ه کله پیدا دی الوتو تـــــــــــه
لا یخوا یې دغه فکر نه و ســــــــر کې
ښکته ولوېده په تیږو خو مړ نه شــــــو
په خندا شو له خپل ځا ن سره کمـــر کې

وې : آسما ن ته دپروا ز جذ به دغـــه ده ؟
خندنیو الوتونکو، په لوېــــــــد و کې !
خاورې نه ده پېژند ل یې پکې تنگ دي
لوړ آسما ن ته هڅه کړي په الوتــــو کې
په سره دښته دآسما نکې ژوندون غواړي
خالي ځاي دی بس رڼا په خورېدو کې

ليکن هلته دخوړلو غذا نشته
نه ژوندي تن ته ټاټوبی د تکيې
نو دا کبر څه ، رټل دځه لپاره
پټوي پې د وحشي هوس لمبې
چې خپل عجز دژوندون په کار کې پټ کړي
خندني مرغان لري هسي اسرې

نور نو زه ورته وښيار يم... نه غولېږم
زه خبر يم ... ماليد لی دی آسمان...
هلته والوتم، ور جګ شومه په خپله
را لوېده مې هم ده ځان کړل امتحان
مګر مات نشوم (ژوندی ترېنه بهر شوم)
لا مې ټينګ شو پخپل ځان باندې ايمان
په هغو چې دغه خاوره ګرانه نه ده
پر پرېده و کړي له موهوم سره ژوندون
ما پيدا که حقيقت ، زړه به کې نږدم
هيڅ هېڅکله د مرغانو په لمسون
زه له خاورو نه پيدا ، په خاورو پايم
مار چکی شو په يوه تيږه په وياړون

ځليده دنور څپو لا ندې درياب
موج ټکرې لګولې له ساحله
دڅپو په هيبتنا که غورېدو کې
دزړور مارغه ستاينه غږېد له

دڅپو له ګوزارونو لړزېـــــــد لې
دساحل ځوړندي تېږي تر کو ګله

رېږدېده آسمان د تالنـدې لــه زوره
غږاوه یې دجنګي مارغـــــه ســرود
د زړورو لېونتوب او جنون ستـــا یـو
د زړورو لېونتوب د ژونـــــدون دود
اې زړور شهبازه وینې دې شوې تویې
مګر را به شي یوه ورځ چې دغه رود...

...داد ستا دګرمو وینو رود یاغي شي
او روښا نه تیاره لار شي د ژونـــدون
او په ډېرو زړورو زړو کې ویښ کړي
درنځا او آزادۍ دمینې یــــــــــون
(سر چې کته حا دڅې ته شي سر نه دی)
(مقدس غرور به تل لري جنـــون)

ته خو مړ شوې مګر یا د دې ابدي شــــو
د زړورو په ستاینو ســــــــــرودو کې
لکه یون د آزادۍاو نور پر لـــــــــورې
یا ژوندی مثال(په چاره دننګــــــو کې)
د زړورو لېونتوب او جنون ستا یــــــو !
(یاد ګارونه دې ژوندي وي تل په زړو کې)

کابل............

د هسکځ پر پلاز

که عاشق د آسمانونې هوا باز شـــــــه
له خوب وړې خاورې پورته شه پرواز شه
د ټپوس په تقلید مه کېنه په مـــــــــړزګه
په آسمان دې پلاز وتړه شهباز شـــــــه

شهبازي کوڅرې

سسته مځکه دمرچې دباور نــــــه ده
ځاله مه ړده دمېږانو، په تلکـــــــــــه
که در کېږي د همت وزر آزاد کـــــه
څوک ختای شي بې کوڅروتر فلکـه
اې د شپې لاروېو

توره شپه روانه ده اوربېږي بارانونه
تالنده غوربېږي، بربېښنا کاندي غاښ چیچونه
سوړ باد لکه وږی لېوه،
وربځي لکه ترهنده رمه ځغلي په غرونه.
باد په زړو دړو غږوي دچیغو ډول،
ونو لېونۍ نڅا سر کړې ده، څرخېږي.
ښکاري دبربېښنا پرقو ته:
بوټي لکه سترې چرګان،
ښکته پورته اچوي وزرونه او ستمېږي.

کوکې د سېلاو، تیاره دمرګ دورېځو،
شور د باد، شرنګی او شرهار د بارا نونو،
ګړز او ګړوز دوچو ځانګو،
سام دغرونو،
از مو يې زغما دپولا دي او زړورو زړونو.

اې زموږ پر سر باندې چاپېره توره هسکه!
څومره چې پر تا باندې پوره وي هومره وس که
وچرموړه غرونه توفاني يې که،
ولمسوه ورېځې ارماني يې که،
زما وطن دپېښو قهرمان دی، قهرمان ښه دی
زتا ځاله ټاټوبی د توفان دی، دتوفان ښه دی.

اې دشپې لارويو! تاسي اورئ دغه چيغي،
دا دتوفان کريغي؟
ولې ورته ګورئ په سړه سينه چې يوسي
دا بې ژبې پسونه په تياره کې سيلاوونه،
پريوزي په رمه دقهر او کرکې لعنتونه؟

کابل ۱۵ر۴ر ۱۳۵۲

تا ریخ

څه دی ؟ تا ریخ څه دی ؟
یو بها نده ننداړتون دی !
کله توره شپه ، کله روښا نه سبا وون دی
کله په پرون کې دسبا مخکینی یون دی
کله دسبا په شونډو تا پی دپرون دی
کله دفرهاد په زړه کې ټپ دبیستون دی
کله دلیلا په انځور سیوری دمجنون دی
کله په یوه څاڅکي کې دننه یو بدلون دی
کله په نړۍ را چاپېر شوی شوا خون دی
بې له کوم ابهامه دمهال جبري قانون دی
ګوا کې په زمان کې دانسان حتمي بدلون دی

کا بل ګذرګاه ۲ر۸ر۱۳۴۰

د پښتو ژبې او ادب پیاوړي پالونکي محمد دین ژواک د هجري شمسي ۱۳۵۴ کال په ژمي کې سلیمان لایق ته دلاندي استول شوي شعر پر سر باندې ولیکل:
« دا شعر د افغان اولس انقلابي شاعر رفیق لایق ته ویل شوی دی. ژواک ۲ر۱۱ر۱۳۵۴ »

شاعره !

شاعره خوله دې جار شم، دژبې اور که خـــور
نغری سوړ شوی گوره، دمینې شور که نـــــور
هله دې مړو زړونو کې، دعشق سر کشه لمبه
بله کړه، بله یې کړه !دا په تا پوردی پـــــــور

ستا تر گرمي واري شم، دغه گرمي خوره که
ستا دسینې په تل کې، یوه نړۍ اور ستـــه اور
ته دمستیو د ریاب ، د توفا نونو زانگـــــــــو
ستا په ژور نظر کې ، د هیلو کور شته کـــــور

نهیلې هیلې ته لار ، دویشېدو وښیـــــــــــــه
دې ماتو خولو ته هنر ، دغږېدو وښیـــــــــــــه
ډېوه دمینې شوه مړه،په کور تیاره خوره شوه
سپرغو دمینې ته چم، دخورېدو وښیـــــــــــــه

تا به په زغرده ویل: «ژوند کې ګداز دې وي
ولس لره لاره دې وي، انجام آغـــاز دې وي
ننګ او غیرت دې وي، یا د ګار دتورو دې وي
ژوندي ملت لره ، دغه اعجـــاز دې وي »

ستا سره خواله ضرور ، ستا سره چاره شته
ته خو نظر نظر يې، مله خو دې یاره شـــته
د ولس باور دې مل دی، دځوان ویسا په تـــا
ستا دمغزو په ولو کې ، هدف ته لاره شتـــه

ستا تر قلم لوګی شه ، دا دهنر تاجـــــران
ستا تر نظر قرباني،دا سوداګر شاعـــــران
ته په پېچلیو لارو، دشو ګیرونو ویانـــــد
تا نه رڼا اخلي ،دتیــــارو لارو روان

دجار قلم را اخله ، مینه توده کړه تـــوده
رګونه سست ښکاري، هڅه سړه ده سړه
دغه دمینې کورګی، درنه بې مینې نشـــي
دمړو رګو په تل کې، تونده لمبه شه لمبه

ژواک صاحب ته ځوابي شعر

ګوره شاعره

ګوره شاعره، تا ستا یلی یمه
زه دستا یلو نه یم
دیا دولو نه یم.

زه یو اسیر یم، اسیر
د تدبیرونو اسیر
دځنځیرونو اسیر،
زوړ بندیوان په نوې بڼه غاښ چیچونه کوي
موړ ته ګواښونه کوي
په تیاره شپه کې په لارویو یرغلونه کوي
زه ورته ګورم .
زه ورته ګورم، رنې ستر ګې مې سیلونه کوي
لاس مې تړلي،
خوله مې بنده،
یو بې دمې شاعر،
یو دزړو منسوخو شویو قدرتونو اسیر
دځنځیرونو اسیر
او دخپلو ملونو اسیر.

ما دلايق يه نوم کې ،
ددې سر کشې نامنونکې ککرۍ لپاره،
دټول جهان له رنگنيو څو گلونه جوړ کړه،
په دې گلونو کې مې خپله خود خواهي ونغښته،
له دې ترکيبه مې يو څو تاوده شعرونه جوړ کړه
په ځان عاشق شوم
دغه ځان ته مې عرشونه جوړ کړه
غلط مين شوم
خپلو پښو ته مې دامونه جوړ کړه،
نو زه لا پخوا يم ښويېدلى
ښويوې مې ولي ؟
دا شرموې مې ولي ؟

زه که شاعر يم ، که سا حريم
داورونو نه يم
ما تش کاغذ کې داورونو سنگرونه جوړ کړه،
ما له شعرونو او حرفونونه پوځونه جوړ کړه،
په ترانو کې مې مزدور ته جنتونه جوړ کړه ،
خو لا تراور لاندې مرچل ته روان شوی نه يم
ځکه ځکی يم، ځکه ځکی
توفان شوی نه يم !
زه لا دخلکو په ننگو کې قربان شوی نه يم !!!

زه غواړم ټولو ته ځان لوڅ کړم او په خلاصه ژبه
دزيار ا يستونکو مخکې
له خپله ځانه سره جنګ و کړم،
له ځانه ووزم او په خلکو باندې ننګ و کړم ،
بيخي آزا د شم ، آزاد
دا سي آزاد شم ، چې په کشلې توره
د کبر جن شعر په عرش باندې غور ځنګ و کړم ،
نو ستنوې مې و لې
او زما له ساړه رغلي نه ولي ولي
دزر دشت اور غواړې
رسوا کوې مې ولې
او دا شرموې مې ولې ؟

که زه مضبوط شومه،
تکيه شوم
او جلا نشوم ،
په توفانونو کې لار ورکی او خطا نشوم،
دلوی ارمان لپاره
دسره انسان لپا ره
په تيريدونکو سړو شپو کې وار خطا نشوم،
او دزيا را يستونکو له سنګره را په شا نشوم
بيا به دپرخي ځاځکی نه يمه توفا ن به يم
نوی جها ن به يم

که توفان نشوم، جهان نشوم
یوه قطره خوبه شم
د اوږده فصل دانسا ن یوه نقطه خو به شم
یوه ا سره خوبه شم
دسختو لارو د کاروان یوه نغمه خوبه شم
دجنگیالیو یوه ناره خو به شم
له خپله ځانه خوبه ووزم ، وارسته خوبه شم ؟
ځکه دې څا څکی شم !
څاڅکی دې شم، شم دي
خو څا څکی دتوفان دې شم !!
له لوی دریاب سره به یو شم او روان به شم
جز د جهان به شم
دخلکو لار کې به منظور شم او قربا ن به شم
خو لا تر اوسه پورې
زه یوا سیر یم ، ا سیر
دتدبیرو نو اسیر
د ځنځیرو نو اسیر !!!

کابل ۲۹ر۱۱ ر۱۳۵۴

د محبوب شاه سنګر ډالۍ شوی شعر

اورژبي شاعر ملګري لایق ته :

زړه ته تر هرچـــــا را نیږدې شاعره
یه دسپیپڅـــلې عقیـــــدې شاعره
زه درته څـــــو دزړه خبـــــرې لرم
سرې، تودې ،خوږې، ترخې شاعره

ته خـــــو شاعر یې دغمـــونو شاعر
دبېـــوزلانو د رنځـــــــونو شاعر
دزیار ایستونکـــــو دربـړونو شاعر
د کړیکـــــو، چیغو، فریادونو شاعر

ته د هــــوډونو او ننـــــګونو شاعر
زمـــوږ د شخړو او رزمــــونو شاعر
ته د تاریـــــخ د ترخو مـــــا تو ګواه
ته د برمـــــونو پرتمــــونو شاعر

زه او ته دواړه بېـــــد یاني بو تې یو
اغـــزي پرست یو ، ګلپـرست نه یو
موږ له هر څـــــلي نه بت نه جوړوو
موږ بت شکـــن یو، بت پرست نه یو

ته د بېـــد یا په ســـاړه زړه کې کــرې
د راروان ژونـــــدون تاوده تخمــونه

زه هم دې شـــــاړو ته اوبه سیخـــوم
چې زرغـــــونه شي ستا دلاس ګـلونه

آ خــر به وخـــوځي ویـــــده بادونه
په بـــــدمستۍ په وطن بانــــــدې

آ خربه وسپېړي بېـــــــوزلې غوټۍ
سور لمر به خور شي په چمن باندې

لاره اوږده ده، کړلېچـــــــونه لري
خو ته په منــــډو کې ستـــو مان نه یې

پښې دې یــــووړې د ســــارا ډبرو
خوته په مـــــخ ځې پښېمــــــان نه یې

واوره زمـــــا دا پښتني خبــــره
شاعره ځـــو به، خو په مــخ به ځو

که په لېمـــو او په خا پوړو تګ شي
ځان به منــــزل ته خا مخا رسوو

ته چې لوی غم لرې ، لوی زغم لرې
دلـویې لارې تګ لوی زغم غواړي

تا دا کچني غمــــونه ، نه غموي
ستا پهلوان زړ ګی، لوی غم غواړي

ته چې دوینـــو په لـــمبلې لارځې
له خپل هدف څخه مخ نه تاوه وې

د قربانۍ په وخت کې جگې جگې
دا په تا پوردی ما به نه هېروې !

جلال آباد ۵ر۶ر۱۳۵۶

د ادب او سیاست د ډګر خواږه ملګري محبوب شاه سنګر ته ځوابي شعر:

محبوب سنګر ته

بیا د ختیځ د نندارو له لوري،
د لوړو څوکو د سرو شویو کنا رو له لوري،
د جنګیالو له لوري،
زموږ د خلکو له سنګره آوازونه راځي
سره دریا بونه راځي.
ما لا ویل چې زموږ به مور به
او د پلرو له سرو شویو رغلو،
د یوې ژوندۍ سپرغۍ له لوري
د عشق د تبې په شان،
نویو رغلو ته پیغامونه راځي
او د بلبدو لپاره
نویې بتۍ ته د اورونو دریا بونه راځي.

ما لا پخوا وې چې زموږه مور به
نوي زمن وروزي
دوی به د ګلو پر ځای
د نازولو پر ځای
لمرو وهلې سپاندې
او د غرو رغونو د وحشي بوټو چمن وروزي.

ما لا پخوا وې چې په تورو شپو به
او دتیا رې په غلو به،
په ورکو لارو، سړو د ښتو،
ویدو شویو غرو به:
رڼ او آزاد او طلایي لمر یرغلونه وکړي،
وطن به ونا ځي تاریخ به یې سیلونه وکړي.

ما لا پخوا وې: دا لوېدلي کسان
دا گرېوان څیري، ببر شري، خوړل شوي کسان
دا درنځونو زمن،
د مرضونو زمن،
دا د باجونو، بېگارونو، تاوانونو زمن
دغه د لوږي، سپکاوي او کړاوونو زمن
دا دغمونو زمن.
دا به ژوندي شي،
دا به وخاندي او ښاد به شي،
دابه راویښ شي، دا به پاڅي او آزادبه شي.

د غرو له شانه طلایي تارونه
په تورو وریځو او په څوکو باندې
د راختونکي لمر شغلې خوروي،
په تورو تالو، سړو پر ښو باندې
سرې پلوشې خوروي،
ځکه د تاسي شاعر

د اور د خدای مخې ته
د هر کلي لپاره
اور غور ځوونکې ترانې خوروي !

کابل ۲۰ر۶ر۱۳۵۶

سپېدو ته

سپېدو ، سپېدو، سپېدو !
په تیارو غرو کې د رڼا د خوریدو سبدو
په وطنپال زړه کې درزم او حماسو سپېدو
سپېدو، سپېدو، سپېدو !

یه د غمجنې شپې برستنه کې ویدو سپېدو
یه د آسمان توره کاسه کې د شیدو سپېدو
یه تورو لړو کې د لمر دخندېدو سپېدو
د آزادۍ د خورېدو سپېدو
لمنې سرې کړه !...

لمنې سرې کړه، دا تیارې لمنې
دا یخ وژلې، دا بې روحه، دا سړې لمنې
دو حشي غرونو ویدوونکې بې اسرې لمنې
پېړۍ پېړۍ دجگو څوکو سړو سیوروته پرتې لمنې
شاعرو ستر گو ته ښکاره کړه دا سپېرې لمنې
چې ستا په وړانگو کې سرې شوې لکه سرې لمنې
اې دانسان دویښېدو سپېدو
سپېدو، سپېدو، سپېدو !
ته چې را خېژې دتیارې څښتنان ورک شي، ورک
د رڼا یي دښمنان ورک شي ورک،
دا چیروونکې دېوان،

دا دانسا ن په وینو روږدي لېوا ن ،
دا دتیارو حا کما ن،
دا د نړۍ او سړیتوب او دوطن غلیما ن ورک شي، ورک
اې دنړۍ د ویښېدو سپېد و
د امېدو دترانو سپېد و
سپېد و، سپېد و، سپېد و !

ته چې راوړې د آ سما ن په کنارو سپېد و
یا سړې وربڅې تودوې په سرو لمبو سپېد و
یا سینه سرویې دبامیا ن په مړو ایرو سپېد و
یا ننه با سي نوې سا په هدیرو سپېد و
یا د وطن په غم لړلیو سردرو سپېد و
زه درته گورم ...
... زه درته گورم ننداره دې کوم
ستا د راتلو ، د پلنېدو ، د لمرېدو سپېد و
د برېدو سپېد و
سپېد و، سپېد و، سپېد و !

شپه که تیاره ده وېرووونکې نه د ه
د اوږدو لارو ـ لاروو ته ځورووونکې نه ده
کږه وږه ده ، توفاني ده، خو د لورې ورکوونکې نه د ه
یه خا مخا په تیارو غرو د پلنېدو سپېد و
زموږ آسما ن ته د سره لمر د را ختو سپېد و
سپېد و، سپېد و، سپېد و !

گوره دلمر گلونه، گوره دلمر گلونه
آ سما ن سره کړي دسحر گلونه،
له ورا یه ښکاري چې غوړېږي لر و بر گلونه
د سبا وون په سرو وریځو کې دلمر گلونه
د پاڅېد نو، یرغلونو اوظفر گلونه
د ځنځیرو دما توونکې اکتوبر گلونه
گوره دلمر گلونه ،
گوره دلمر گلونه !

ها غه دي وغوړېد ل ،
ها غه دي وغوړېد ل ،
ماته یې عطر راځي،
زه یې رنگونه وینم ،
اې دگلونو رنگوو سپېدو
دا کتوبر دخوربږدو سپېدو
سپېدوو سپېدو ،سپېدو !

کا بل ۱۶ر۸ر۱۳۵۶

دا شعر د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند ځورلسم تلین ته چې گوند یا ن یې د وحدت تلین بولي، بخشل سوی دی.

زیری

زېری، زېری، زېری چې سینـــونه سره یو شوو
ځمکه سره یوه شوه، او چت غرونه سره یو شوو
پورته په آسمـــــان کې تنـــدرونه سره یو شوو
ښکته په لښـــکر کې سنـــگرونه سره یو شوو
متې او منـــــگولې او لاســـونه سره یو شوو
زړونه ، دمــــاغونه، ځــــگرونه سره یو شوو
هیلې، امیــــدونه او عشقـــونه سره یو شوو
فتحې سره یو شوې ، شــکستونه سره یو شوو
وخاندئ ملگرو
وخاندئ ملگرو

ځــــکه سره یو شوو ، ارمــــانونه سره یو دي
زمـــوږه باورونه، ایمـــــانونه سره یو دي
لاره ســــره یوه ده، منـــــزلونه سره یو دي
تورې او ننــــگونه ، غیـــــرتونه سره یو دي
تالنـــدې ، برېښنــــاوې، توفانونه سره یو دي
زمــــوږه زولنې او زنـــدانونه سره یو دي

زمـــــوږه ځنځیــــرونه او دا رونه سره یو دي
زمـــــوږه په مرگـــــونو کې قبرونه سره یو دي
زمـــــوږه په بزمـــــونو کې جامونه سره یو دي
پورته کړئ جامونه
پورته کړئ جامونه

راشیه ملـــــگرو چې جـــامونه سره جګ کړو
راشئ په مـــر چه کې آوازونه سره جګ کړو
خلـــــکو ته ورننوزو لاسونه سره جګ کړو
وخوځـــو په غـــرو کې غیرتونه سره جګ کړو
لاړ شو کار خـــــانو ته غضبونه سره جګ کړو
خلـــک او وطن او هـــــدفونه سره جګ کړو
کـــــلي او کیږدۍ او کنډ رونه سره جګ کړو
پښې سره مضبوطې کړو، سرونه سره جګ کړو
جا رشو یو تر بله ، بیـــــرغونه سره جګ کړو
دا ده زموږ لاره
دا ده زموږ لاره

پرېږدئ چې د خلـــــکو آوازونه سره یو شي
پرېږدئ چې سرکشه دریـــابونه سره یو سي
پرېږدئ چې بادونه سیـــــلاوونه سره یو شي
منــــــډې سره یو شي ، یرغـــلونه سره یو شي
وریځې او بـــاران او تنـــد رونه سره یو شي

مــــاتې سره یو شي ، ذلتــــونه سره یو شي
پرېږدئ چې ننــګونه او شرمـونه سره یو شي
زمـــوږ دزړو دننه سره اورونه سره یو شي
دغه ناصــور شوي پرهـــارونه سره یو شي
وینه سره یوه شي ، او رګـــونه سره یو شي
دادی زموږ عزم
دادی زموږ عزم

داد کـــړاوونو ، عـــذابونو ، بېماري وطن
دا ددروېزو ، دمحتـــا جیو او خواري وطن
دا دبــدناميو، ذلتــونو او خدري وطن
دغه د دېـــوانو او بـــلاوو او پېـــري وطن
دغه دمــــرګونو ، تباهیــو او تېري وطن
دا دبدخشــــان او کنــدهار او دهري وطن
دا به ګلستـــــان شي د کارګــرو دبري وطن
دا به ښکلی کور شي د ولسونو د وروري وطن
ګوا کې د خـلاصون او آزادۍ او سروري وطن
موږ به بریالي شو
موږ به بریالي شو

هر چېـرې چې یاستیه ملګرو په ملکونو کې
کلیو ، کـروندو کې، په درو یا په ښارونو کې
یاد انقـــلاب د سرغندوی په سنګرونو کې

یا د استبـــداد دزنـــدانو په تورو خـو نو کې
زېرې مې در بانـــدې تورږه یو شوو په ننـــگونو کې
یو شوو په ننگونو کې او یو شوو په جنگونو کې
لوړ مـــو شوو سرونه دننـــگیالو په سرونو کې
وم ځلېـــده توره د تور زنو په صفـــونو کې
جڅک مو سور بیرغ شود کار گرو په گوندونو کې
دا زموږ ارمان و
دا زموږ ارمان و

کابل ۱۰ر ۱۰ر ۱۳۵۶

دکتاب فهرست

موضوع	مخ
دنور محمد تره کي یا دداشت	لمړی
داطلاعاتو او کلتور دوزیر یا دداشت	دوهم
دامین افغانپور سریځه	څلورم
راتلونکو ته	۱
وطن ته	۳
خلکو ته	۴
دخودی یون	۵
دپسرلي آواز	٦
دنجونو مینه	۷
ساقي ته	۸
داوطن به ښکلی شي	۹
آزادپرواز	۱۰
گونګ شوي فریادونه	۱۱
انساني چیغه	۱۱
دمبارزې سر	۱۲
زموږ وطن به آزاد شي	۱۳
داغزیو لار	۱۴
دخلکو غیرت	۱۵
دلمر جونګړه	۱۵

دکتاب فهرست

موضوع	مخ
دځنو جال	۱٦
نوی یون	۱۷
د زمان څرخ	۱۸
د امید زریني وړانګې	۱۹
د ژوند قصه	۱۹
زمان تښتي	۲۰
اغزي او ګلونه	۲۱
کمزورې رڼا	۲۱
حرکت	۲۳
د پېړیو په بڼه کې	۲۴
زه به تر څو ژاړم	۲۴
دوینو لار	۲۵
دا دځمکو غل	۲۵
دعشق سندرې	۲٦
زما تندی	۲۷
زما شعر	۲۸
نوی عاشق	۲۹
جوالي ته	۳۰
اسیر انسان	۳۰
ښځه	۳۱

دکتاب فهرست

موضوع	مخ
دعشق زور	۳۲
فریادي نفس	۳۲
زما شپه او ورځ	۳۳
درزمونو پر لور	۳۳
دبوسي سوال	۳۵
دجنګ سنګر	۳۶
د رسوايي شوق	۳۶
زموږ ژوند	۳۷
دمیني نا کردي	۳۷
که حسن نه وای	۳۷
مرور یار ته	۳۸
دتوفان بچی	۳۸
خوني سترګي	۳۹
انقلاب را روان دی	۴۰
ګرداب	۴۱
غزل	۴۲
شاهدان پرغلو	۴۲
د اوښکو سیلاب	۴۳
لندنۍ ټوپۍ	۴۴
د ښځي ژړا	۴۵

دکتاب فهرست

موضوع	مخ
غزل	۴۷
د رستم لار	۴۸
افغان پردېس په کاباره کې	۵۰
پیغام	۵۱
غرونه او سلامونه	۵۳
د جاپان سباوون	۵۴
انتخاب	۵۵
ماهېر کړه	۵۵
اې زما ورانه وطنه	۵۷
مایاکوفسکي په مسکو کې	٦۰
قلندر شاعر	٦۱
دسبو پیټی	٦۲
له زمانې سره یو ځای	٦۴
بولله په پسرلي کې	٦۵
بولله دوطن په پرتم او ماتم کې	٦۹
د زردشت دښار پسرلی	۸۰
وطن ته	۸۳
د پولادو زړه	۸۴
وطن ته	۸۴
تېر شوی بهار	۸۵

دکتاب فهرست

موضوع	مخ
پښتون	۸۶
د ځوانۍ لمبې	۸۶
ځوان ته	۸۸
د سبا هیله	۸۹
ملګروته	۹۱
سرې وریځې	۹۳
د آسمان بدل رنګ	۹۵
یادونه او درمندونه	۹۷
سیلاني بزګر	۱۰۰
تا یادومه	۱۰۳
راځه سارا ته ووزو	۱۰۶
یتیم	۱۰۷
د مینې برخه	۱۱۰
دا د پکتیا غرونه	۱۱۰
جاپانۍ نجلۍ	۱۱۴
د بس خاطره	۱۱۶
ملګروته	۱۱۸
غر ونړېده	۱۲۱
نوی آهنګ	۱۲۴
پښتون	۱۲۵

دکتاب فهرست

موضوع | مخ

موضوع	مخ
دبخت لوبه	۱۲۸
دا پښتون	۱۲۸
دوطن بڼه	۱۲۹
د سر قرباني	۱۳۰
د مردۍ ننښه	۱۳۱
د زیار ایستونکو لښکر	۱۳۱
پسرلی رارو ان دی	۱۳۳
دشهید شوي اتل په یادو	۱۳۴
پا څېږه وطنه !	۱۳۶
اې دنوي عصر باده	۱۳۸
رښتینې مینه	۱۳۹
دا وطن	۱۴۰
دشهباز سرود	۱۴۱
دهسک پر پلاز	۱۴۹
شهبازي کوڅرې	۱۴۹
تاریخ	۱۵۱
شاعره	۱۵۲
گوره شاعره	۱۵۴
اور ژبي شاعرته	۱۵۸
محبوب سنگرته	۱۶۱

دکتاب فهرست

موضوع	مخ
د سپېدو ته	۱٦۴
زېری	۱٦۷